

„Él bennünk a szolidaritás, az egyéni áldozatvállalás készsége a nálunk nehezebb körülmények között élő testvéreink iránt. Közösséggé tudunk lenni, olyan közösséggé, amelynek tagjai számára nem közömbös, ha közülük egyeseknek megnehezül az életük.”

► **Kiadóigazgatói köszönetnyilvánítás – 3. oldal**

„Ezzel szemben Luther még a római egyháznál is markánsabban hangsúlyozta a hivatalos szolgálattevőknek Istentől az Isten népe, a gyülekezet felé irányuló közvetítő szerepét.”

► **Az egyetemes papság... – 8. oldal**

„Elismerik a munkánkat. Tíz év alatt sikerült megteremtünk a színvonalas képzés, az elmélyült alkotómunka szükséges feltételeit. A diákok nyugodt környezetben, felszerelt műtermekben dolgozhatnak. Emellett nagyon jó az iskolai kollektíva; a munkatársaim nemcsak nagyszerű művészek, hanem jó emberek is.”

► **Pedagógus kitüntettjeink – 5. oldal**

„Igyekezünk minél színesebbé és változatosabbá tenni ezt az együtt eltöltött néhány órát. A program összeállításakor az volt az egyetlen megkötés, hogy műfajától függetlenül minden a Szentírásról szóljon, az igei üzenetet közvetítse.”

► **Képes beszámoló a penci biblianapról – 6–7. oldal**

A SZERZŐ FELVÉTELE

Mások is elkezdhetik!

Ökumenikus biblialálkozó Pencen

► **Példaértékű kezdeményezésnek adott helyet február 9-én a penci sportcsarnok: a helyi katolikus, evangélikus és baptista filiák hívei és lelképásztoraik biblianapot szerveztek a Biblia éve jegyében. A találkozóra a penceken kívül a környékbeli települések – Rád, Csóvár, Vác, Vác-Deákvár, Felsőpetény – gyülekezeteiből is érkeztek vendégek; a közel hatszázötven résztvevő megtöltötte a csarnokot. Az egész napos rendezvény nyitányaként ünnepélyesen az oltárra helyezték a vizsolyi Biblia hasonmás kiadását.**

Királik Józsefnek, a község katolikus polgármesterének és Máthé György penci plébánosnak a köszöntője után a Szentírás szava hangzott: dr. Fischl Vilmos evangélikus lelkész és Selley Imre baptista lelképásztor olvasott fel egy-egy textust a Bibliából.

A találkozó programjának gerincét négy előadás és egy kerekasztal-beszélgetés alkotta. A Mária Rádió által élőben

munkáját. Ezután D. Székely Imre nyugalmazott evangélikus püspöknek, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa és a Magyar Bibliatanács elnökének referátuma *A Biblia, a könyvek könyve* címmel hangzott el.

A szervezők az ebédszünetben nemcsak testi, hanem lelki táplálékról is gondoskodtak. Az érdeklődők a Duna Televízió által 2002-ben készített, *Tünődés az ellopott vizsolyi Bibliáról* című rövidfilmet, majd a nagymarosi színjátszó kör multimédiás színelőadását tekinthették meg, amelynek *Az Ige igazsága* volt a címe.

A nap folyamán három olyan keresztény mozgalom és közösség is bemutatkozott, amelyek tagjai civil foglalkozásuk mellett fontosnak tartják, hogy a missziói parancsot komolyan véve minél több emberhez juttassák el az evangéliumot – nemcsak szóval, hanem tettel is. Így hallhattak a résztvevők a Fokoláre Mozgalomról, a Keresztény Fialok Társasága (Kifi) fiatalok között végzett munkájáról és a Chemin Neuf elnevezésű ökumenikus közösség szolgálatáról.

Természetes, hogy a püspökök a Szentírás szövegeit magyarázzák, üzene-

ség nyílt: dr. Beer Miklóst, az egyházmegye püspökét, dr. Varga Lajos segédpüspököt, Meláth Attila váci baptista lelképásztort, a Budapesti Egyházkerület elnökét, valamint a délelőtti két előadót, Székely Imrét és Székely Jánost Medgyes Tibor, a római katolikus Váci Egyházmegye televíziójának riportere kérdezte.

A záróhívat előtt Várady Endre, a Baptista Teológiai Akadémia Írasmagyarázati Tanszékének oktatója, vácegresi gyülekezeti lelképásztor tartotta meg referátumát. Hangsúlyozta, hogy az Ó- és az Újszövetség nem olvasható egymás nélkül, hiszen sok esetben szorosan kötődnek egymáshoz, kiegészítik egymást, utalnak egymásra.

A találkozó során gyakran szállt az ének hangja is. Ebben az alkalomra összeállt ökumenikus ifjúsági ének- és zenekar, valamint a penci és rádió evangélikus énekkar segítette.

Ahogy a Szentírás szavával kezdődött a penci biblianap, úgy az ige üzenetével is zárult. Székely Imre az evangélikus *Útmutató* aznapni ószövetségi igéjét, a 84. zsoltár 6. versét választotta áhítatának alapjául: „Boldog az az ember, akinek te vagy ereje, aki a te utaidra gondol.” Ennek fé-

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői: Székely János, Varga Lajos, Beer Miklós, Székely Imre, Meláth Attila és a moderátor, Medgyes Tibor

közvetített délelőttön dr. Székely János, az Esztergom–Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke, az Esztergomi Hittudományi Főiskola rektora először az ószövetségi Jákób történetét és életét, majd az újszövetségi irgalmas samaritanus példáján keresztül világitotta meg Isten

tét prédikációkban, előadásokban közvetítik a hívó emberek számára. Arra azonban ritkán van módjuk, hogy a Bibliához való személyes viszonyukról beszéljenek, megosszák hallgatóikkal a könyvek könyvével való első találkozásukat. A délutáni kerekasztal-beszélgetésen erre is lehet-

nyében ezen a napon sok boldog ember térhetett haza a penci sportcsarnokból.

► **BODA SZUZSA**

A találkozóról képes összeállítás olvasható lapunk 6–7. oldalán.

Védjegy és mentőöv

► **PRÓHLE GERGELY**

Akár megelégedéssel is nyugtáznánk, hogy legnagyobb példányszámú országos napilapunk immáron vezércikkben ismerteti el: az egyházaknak joguk van kilépni a politikai küzdőtérre. Az írás szerint nem lehet csak a szélsőséges csoportoktól való elhatárolódások alkalmával politikai nyilatkozattételre ösztökélni minket, teljesen természetes, hogy ezt a társadalombiztosítás reformja kapcsán is megtegyük. A cikk elemzi a történelmi egyházak aktuális politikai nyilatkozatait, ám nem először fordul elő, hogy a világi sajtóban az „egyházak” címszó alatt csak a katolikusok és a reformátusok akcióiról esik szó.

Nyílt levelek ide, akár fizetett hirdetés formájában közzétett presbitériumi nyilatkozatok oda – úgy tűnik, hogy nem sikerül elérnünk a média ingerküszöbét. Ha nem tudnánk magunk is, ebből is kiderül: kis egyház vagyunk. Lehetünk mégoly egyértelműek, harciasak, netán radikálisak vagy visszafogottan intellektuálisak, mondandónk alig hallatszik saját berkeinken túl. Pedig épp a legutóbbi nyilatkozat esetében nem csupán egy, a világi közélet számára nehezen értelmezhető grémium jegyzi az iratot, a csatlakozók közt ott van a hazai orvostársadalom színe-java, egyetemi professzorok, tapasztalt családorvosok, kiváló emberek, akiknek sokan köszönhetik életüket, egészségüket.

Nem gondolom persze, hogy épp politikai nyilatkozatainkat kellene meghalania a szélesebb nyilvánosságnak. Mint ahogy az aláíró doktoroknak sem az aláírásuk, hanem az életük, mindennapi munkájuk az igazi biznyságtétel. Éppen ezért őszintén remélem, hogy a körülmények nem fognak rákényszeríteni minket a még gyakoribb nyilatkozattételre. Bár a helyzet kétségkívül elszomorító. A növekvő külső és belső eladósodás, a rossz gazdasági mutatók, az állami intézmények működésének konszolidálatlansága, a népegészségügyi adatok, a társadalom általános állapota nem csupán az ellenzéki tirádákban mutatnak elrettentő képet, hanem az empirikus vizsgálatok eredményei is ezt igazolják.

Ki gondolta, hogy ide jutunk tizennyolc évvel a rendszerváltás után? Ki gondolta, hogy az egykori „mintaország” ennyit csúszik vissza a legtöbb európai rangsorban? Ez már nem az az állapot, amikor el lehet mismásolni a felelősséget, s noha persze a nemzetközi helyzet csak egyre „fokozódik”, a felsorolt jelenségek legfőbb oka a rossz kormányzás.

Az elkeseredés tehát jogos, a hiteles radikalizmus is érthető. Még a módosabb budai környezetből is érzékelhető, hogy mennyi elesett emberrel találkozhatnak lelkészeink – az alliteráció kedvéért – Csornától Csillaghegyig, a kisebb

falvakra, szeretetintézményeink világáig nem is beszélve.

A közvélemény-kutatásokból kiderül, hogy az elkeseredettség egyrészt kormányellenességet, másrészt – és ez a veszélyesebb – teljes rezignációt von maga után. A szavak, ígéretek devalválódása, a hazugság – sajnos megalapozott – gyanújának állandó jelenléte közömbösséget és bizalmatlanságot szül, ami a demokratikus politikai rendszer alapjait ássa alá. A spirál egyre lejjebb visz, hiszen a politikából, közéletből kiábrándultak számára csak az egyre inkább leegyszerűsítő, durván megfogalmazott üzenetek válnak hallhatóvá, ami a politikai diskurzus amúgy is sekélyes színvonalát látványosan tovább rontja.

Nagy a veszélye annak, hogy ez az örvény minket is magával ránt, hogy a tárgyra figyelő, ellentétes véleményeket tolerálni tudó, kompromisszumkész, ugyanakkor állandó értékekre koncentrááló diskurzus ellehetetlenül. Amikor az érvelést állandó minősítéssel „fűszerezzi”, amikor a megfogalmazott vélemény egy bunkóbot gyengédségével csapódik a vitapartner fejébe, nehezen válik értelmezhetővé a nem e világból, de ebben a világban finom distinkciója.

Egyházunkban különböző politikai táborokkal szimpatizáló lelkészek, hívek élnek együtt. Én nem tartozom azok közé, akik helytelenítik lelkészeink politikai tevékenységét, mert a közéletiséget az egyik legnemesebb evangélikus hagyománynak tekintem. Ez elmúlt hetekben számos nyílt levél jelent meg, s még több magánlevél íródott azzal kapcsolatban, hogy Donáth László a szocialista parlamenti frakció tagjaként megszavazta az egészségbiztosítás reformjáról szóló törvényt.

Őszinte gondolatok, kérések megfogalmazásának mindig helye van, a presbitériumi nyilatkozatban én is megfogalmaztam a magamét. Ugyanakkor jobb szívvel figyelném és vívnám a mi kis belső csörtéinket, ha a nagy egyházi sürgős-forgás, többségében áldozatos munka és mindennapi adminisztráció hevében még a nyilatkozási kényszer megelőzően maradna idő tisztázni – sok egyéb mellett – olyan alapvető kérdéseket, mint hogy mit is gondolunk verseny és igazságosság viszonyáról, üzleti etikáról az egészségügyben és azon túl. Nem nyílt levelekben, hanem csak magunk közt, a „beszélgető egyház” jobb sorsra érdemes tagjaiként. Így talán megérteni és meggyőzni is könnyebb lenne egymást.

Mint tapasztalhatjuk, a világi közvélemény árgus tekintetének nem kell feszélyeznie minket, ugyanakkor az eszmecsere hangvétele s az ennek nyomán kialakuló állásfoglalások minősége előbb-utóbb a szélesebb nyilvánosságot is ráébreszthetné, hogy a Luther-rózsa igazi védjegy vagy még inkább mentőöv lehet a magyar közélet örvényeiben.

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

1%

Technikai szám: 0035

A BIBLIA ÉVE

A Bírák könyve – a küzdelem

Az *Ószövetség* hetedik könyve színes képet nyújt Izráel életének arról a korszakáról, amely a honfoglalás és a királyság bevezetése közé esik, nagyjából a Kr. e. 12–11. századról. A letelepült törzsek laza kapcsolatban éltek egymás mellett, és csak akkor fogtak össze, ha ellenség fenyegette őket. Ellenség pedig akadt bőven: keletről a rabló beduinok, az amoniták és a móábita királyság szorongatták Izráelt, nyugatról, a tengerpartól pedig a sokkal fejlettebb haditechnikával fellépő filiszteusok jelentettek folyamatos fenyegetést.

A könyv arra figyelmeztet, hogy a folyamatos küzdelemben megtapasztalt elnyomatás és megszabadulás a választott nép Isten törvényeivel szembeni engedelmességének vagy engedelmségének a következménye. A könyv azokról a hős harcosokról, „bírákról” kapta a nevét, akiket „Isten Lelke” hívott el és ruházott fel erővel éppen a legkeservesebb elnyomatások idején. E bírák között találunk kiemelkedő fizikai vagy szellemi erővel megáldott karizmatikus férfiakat (például Gedeont és Jeftét) és egy asszonyt is (Debórát).

„Az élet küzdelem...”

A *Bírák* könyvének különös alakja Sámson, aki magányos harcosként úgy hadakozott a filiszteusokkal, hogy közben leginkább önmagával, az Istentől kapott erő és emberi gyengeség kibékíthetetlen ellentmondásaival küzdött. Amikor Sámson élete és Isten rajta keresztül adott áldásai egy sor értelmetlen tévedése következtében semmivé válni látszottak, csodálatos módon végül mégis bebizonyosodott, hogy őt is Izráel Istene hívta életre és fogadta szolgálatába, hogy halála révén előkészítse Izráel megszabadulását a filiszteusok elnyomása alól.

Küzdelem az életért

„Ha a természetet vizsgáljuk, örökké szem előtt kell tartanunk, hogy körülöttünk minden élőlény a sokasodásért küzd, hogy mindegyik küzdelemben élélete meghatározott szakaszaiban, és hogy a pusztulás elkerülhetetlenül leselkedik fiatalra vagy öregre egyaránt...” (Charles Darwin)

„En Uram, Uram, hatalmas szabadtóm, te véded fejemet a küzdelem napján.” (Zsolt 140,8)

„Mert aki meg akarja menteni az életét, elveszti, aki pedig elveszti az életét értem, megmenti azt.” (Lk 9,24)

► Magyar Bibliatársulat

SEMPER REFORMANDA

„Azután emelkedj Krisztus szívére át egészen az Isten szívéig! Értsd meg, hogy Krisztus nem szerethetne téged, ha Isten nem akarná ezt örök szeretetével. Értsd meg, hogy Krisztus csupán Istennek engedelmeskedik, amikor téged így szeret. Így találhatsz rá az Isten jóságos atyai szívére, és – miként Krisztus mondja – Krisztus által az Atya vonz magához téged. Így érted meg végül Krisztus mondatát (János 3,16): »Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte, stb.« Ez nem mást jelent, mint hogy akkor jutunk el Isten helyes ismeretére, ha nem hatalma és bölcsessége felől közelítjük meg – hiszen ez rettenetes –, hanem jósága és szeretete felől. Ekkor szilárdulhat meg a hit és a bizalom, ekkor születünk újjá Istenben.”

► Luther Márton: Hogyan szemléljük Krisztus szenvedését? (Véghelyi Antal fordítása)

BÖJT 2. VASÁRNAPJA (REMINISCERE) – Ézs 5,1–7

Vannak filmek, amelyek idilli képekkel indulnak. Kiegyensúlyozott család, boldog szülők és gyermekek, játék, nevetés, boldogság minden filmkockán. De a gyakorlott néző sejtje, hogy ez nem marad sokáig így. Beköszönt valamilyen nagy baj, betegség, baleset, halál.

Az ézsaiási ige is idilli képpel indul. Egy gazda – aki példázatunkban maga az Isten – szőlőt ültet. De nem akárhogyan, hanem a legnagyobb körültekintéssel, igazi hozzáértéssel, óriási lelkesedéssel és szeretettel. Nem spórol a munkával és a fáradsággal. Amikor végre meglátja munkája eredményét, azt, hogy csak vadszőlő termett, először nem hisz a szemének. „Ez lehetetlen, hiszen mindent megtettem!” – gondolja. „Nektek, akik ezt kívülről nézitek, mi a véleményetek erről? Ti mit tennétek a helyemben ezzel a szőlővel?”

A gazda csalódottsága ismerős. Hány-szor látunk magunk körül olyanokat, akik hasonló módon csalódtak, botránkoztak meg vagy ábrándultak ki! „Szerettem volna, de nem ilyet.” „Nem gondoltam volna, hogy ez lesz belőle.” Ilyeneket szoktunk mondani vagy gondolni, ha csalódunk, mert a dolgok nem úgy alakulnak, ahogyan vártuk.

Sírva tartja kezében a kisgyereket a szétcsúszott kocsit, amellyel még csak kétszer játszott. Keserűség szorítja össze a gimnazista szívét, amikor kiderül, hogy a legjobb barátja a háta mögött rosszmájú megjegyzést tett rá. Könyveivel küszködik a fiatal-

A dal jajjá lett

asszony, aki néhány év elteltével szembe-síti egykori álmait a házasetlet valóságával. Álmatlanul forgolódik az apa, aki mindent megtett tizennyolc éves gyermekéért, és most kiderült róla, hogy kábítószeres. Mások egyre hidegebb és egyre értetlenebb szívvél figyelik a távolodó barátokat, munkatársakat, családtagokat. És halljuk a megállíthatatlan panaszárdatot: én nem ilyen iskolát, nem ilyen munkahelyet, nem ilyen főnököt akartam. Nem ilyen menyet, vót, nem ilyen orvost, nem ilyen papot, nem ilyen miniszterelnököt, nem ilyen rendszerváltást. Én nem ilyet akartam! Én nem ilyen életet akartam!

Isten szomorúan, keserűen nézi választott népét. Volt szabadtóm, volt az egyiptomiakra mért tíz csapás, volt a tenger kettéválása, volt vízfakasztás, fűrjek, manna, füst és tűzszlop. Ideveztettem őket Kánaán földjére, a közelemben, és most, amikor már minden ajándékomat átadtam, és várnám a termést, a nagyszerűt, az édeset – csak vadszőlő mindenütt, tövis és gaz.

Lehet-e még valamit tenni ezzel a néppel, hogy megváltozzon, hogy megtérjen, vagy reménytelen eset? Érdemes-e még energiát, jószágot, szeretetet befektetni ebbe a népbe, vagy reménytelen? Kutyából, tudjuk, nem lesz szalonna. Isten dilemmája is ez. „Mégbantam,

hogy embert teremtettem...” – mondja az özönvíz előtt, és végrehajtja az ítéletet. Csak Nőé menekül meg a hite, a ráhagyatkozása révén. Isten ezzel kikaput hagy az emberiség megmaradása előtt. És most újra itt a kérdés: mit tegyen Isten a hűtlen néppel, a hűtlen emberrel?

Isten elénk tárja jogos ítéletének tervét. Első lépésben megtehetném – mondja Isten –, hogy a védőfalat lerombolom, és kiteszem az embert a világ mindenféle ártó hatásának. Kiszolgáltatom a korszaklemnek, a mindenből gúnyt úzóknak, a kereskedelmi televíziós csatornák szennyáradatainak. Második lépésben hagyom, hogy ígémet elnyomja szívükben a belülről fakadó gaz: az élet gondjai, a gazdagság csábítása és az élet élvezetei. Ezek megfojtják még azt a kevés jót is, amit idáig ígémet fakasztott bennük. Hadd uralkodjanak az elemi ösztönök és az önzés.

Harmadik lépésben megvonom tőlük az életet: ígémet. Sokáig nem igényelték, megvoltak nélküle. De eljön a pillanat, amikor majd nem tudnak nélküle élni. A hazug ideológiákból kijózanodva kapkodnának Isten igéje után. Akkor majd föltekintenek, de csak üres eget látnak. Keresnek engem, az Istent, de már nem leszek sehol. Elrejtőzöm, elérhetetlenné válok.

Bűnvalló imádság

Mindenható! Sírás hallatszik a holtak völgyéből. Néped siratja sorsát, és nem tud megvigasztalódni. Akik a világ világossága voltak, porban hevernek, és elnémult ajkukon az Élet szava.

Úristen! Mióta esszük mi ezt a fekete kenyeret, míg te mennyei táplálékot kínáltál nekünk? Úristen! Mióta kiáltunk hozzád, de már csak néma hang a válasz? Te hoztál minket életre, kezeid alkotásai vagyunk. Képmásod eltorzult, és késik a reneszánsza. Kerted díszé voltunk, vágyaid kiteljesedő reménye – most fakuló bogács, hervadó, pusztuló, szétlő hordozott pelyva lettünk.

Urunk! Te megalkottad képmásodat. Dicsőséged fényének hordozója a vak sötétségben tévelyeg. Urunk! Te az édenkert gyönyörét és boldogságát szántad nekünk. Mivé tettük szándékaid? Sötétlő erdőben járnak lépteink, holott te a világosság útját szántad nekünk.

A fehér galléros hóhérok feltűrték az ingujjukat, mi pedig ujjongó csodálattal dicsőítjük őket. A bölcsesség

szava és ereje miért késik még mindig? A sakálók órája miért érkezhettek el, és miért győzedelmeskedett? Szent haragod miért nem söpörte el emberi gyalogságunk és vakságunk bábeli tornyait? Az utcasarkokon feltépett szájú, lebilincselte kezű emberek. Urunk! A reményvesztett keserűség könnyeit mikor töröld le arcunkról? Szabadtóm meddig késlekedik?

Tornyot építettél nekünk, hol a lélek nemessége felragyoghatott, de mi vakondtúrásokba bújtunk. Mennyei fényű, ég tündöklését őrző, hűséget hordozó gyémántokat adtál a kezünkbe, hogy az ég és föld szépségtől sugárzó, lelket gyönyörködtető összhangját köszörüljük ki rajtuk. De mi nem voltunk méltó őrizői, hanem disznók elé dobtuk őket, hogy összetapossák. Végtelen a mi tévelygésünk, balgaságunk a föld határát fölülmúlja. Kaktuszokat ültettünk, hogy pompázó rózsákat gyűjthessünk. De a sivatag forró homokjában nem teremnek az éden virágai.

Urunk! Tudatlanságunk fátylát mikor fogod széttep-

ni? Irgalommal teli orcád, ha felénk fordul, mit lát még az örökkévalóság szikrájából? Lelketlenségünk sivár homokszivárgásában mikor fakasztasz újra életet? Szent hegyeden lesz-e még örömmünnp?

Mennyei Atyánk! Áraszd ki Lelkedet, hogy a halál völgyében lakozók feltámadjanak! Szádnak izzó lehellete feszítsen élő inakat a kiszáradt csontokon. A kifakult szemekben lángoljon újra az örök élet tündöklő parazsa. Az örök Megváltás reménye egyesítse hűvéidet. Mennyei seregeid vágató dübörgése éltesse szívünk minden dobbanását, hogy az élet dala fakadjon belőlünk. Áradjon az igazság bővizű patakként, és a törvény ragyogtassa fel szívünk lankadó akarátát. Szent Fiaidért hallgass meg minket! Ámen.

Formailag a fentebb közölt imádság ugyan nem oratio oecumenica, azonban olyan, a textushoz kötődő bűnvalló imádság, amelyet fontosnak tartottunk megosztani olvasóinkkal.

AKI TITEKET HALLGAT...

Mit jelent számomra az igehirdetés?

Korán indult kapcsolatomban az igehirdetéssel. Annak idején vasárnap fél tízkor kezdődött a gyermekbiblikör a Deák téren. Többször édesapám jött értem, és ilyenkor én is vele mehettem a tizenegy órai istentiszteletra. Nem sokat értettem az igehirdetésből, de az belém rögzült, hogy bár szép a közös éneklés, az együttes imádság, de a csúcs, a legfontosabb a prédikáció.

Azután a konfirmációm – 1948 – követően már személyes döntésem volt az igehallgatás. Beleborzongok, ha felidézem azokat, akiket 1948 és '58 között hallgattam. És kerese, mi volt a közös a Deák tériek – Keken András, Ordass Lajos, Hafenschér Károly –, a dunántúliak – Veőreos Imre, Balikó Zoltán, Káldy Zoltán, Görög Tibor –, a kifejezett evangélikusok – Csepregi Béla, Józsa Márton, Győry János, Zászkaliczky Pál – igehirdetésében. (Elnézést az eklektikus, korántsem teljes felsorolásért.) A különböző módon megfogalmazott, de mindig személyre szóló üzenet, az igazság eredeti, saját korában való elhelyezése és mai aktualitása, a szószékéről áradó hitelesség, a prédikációk átütő ereje szempontjából lényeges személyes meggyőződés, az anyanyelv magas színvonalú ismerete és alkalmazása voltak a legfontosabb összetevők.

Így azután evidensen vált evangélikus identitásom középpontjává részévé, hogy mi az ige egyháza vagyunk. Bizonyára ma is vannak olyan igehirdetőink, aki-

ket a gyülekezet úgy hallgat, mint egykor én a lelkeszeimet, de talán nem bántó, ha úgy vélem, hogy kicsit erejét veszítette a szószéki üzenet. Talán a világ változása is szerepet játszik ebben. Megnőtt a lelkiigondozás és a diakónia jelentősége. Új imádkozó mozgalmak, közösségek formálódtak, amelyek az oly kívánatos ökumenizmust erősítik. Mégis, örülve mindannak, ami a keresztény egység irányába mutat, ma is élő valóság, egyben igény, hogy az ige egyháza vagyunk.

Az igehirdetés kell, hogy legyen egyházunkban a meghatározó integráló erő. Amennyire igaz, hogy nem merülhet ki a lelkeszi munka a vasárnapi prédikációban, annyira igaz az is, hogy minden további tevékenység, munkag erejét, motorját, hitelét az igehirdetés adja.

Alapelv, hogy az igehirdetéshez nem szabad gratulálni és azt nem szabad bírálni. Gyenge prédikáció is megszólíthat. Nyitottaknak kell lennünk. Úgy vélem, azért valamennyire meghaladott ez az álláspont. Az igehirdetőnek is szükségük van visszajelzésre.

Amikor az igehirdetésnek az életben betöltött szerepéről szólok, meghatározó, hogy a másik oldalról, az igehirdető oldaláról is van számos élményem. Kezdve azokon a Deák téri éveken – 1950 és '54 között –, amikor az én feladatomban volt az ifjúsági közösség vezetése.

Azután 1954-ben végre olyan lelkesz – Hafenschér Károly – kezdte meg a gyülekezetben a szolgálatot, aki stabilitást hozott, és akinek szívügye volt az ifjúsági munka is. No meg az igehirdetés terén is mindent, ami tanulható, meg lehetett tanulni tőle.

Többek között a műfaj követelményeit. Mert az igehirdetés nem előadás – még ha a textushoz adódóan vannak, lehetnek is tanító jellegű prédikációk –: mindig az egész személyiséget érinti, egzisztenciálisan szólít meg. Szembesít önmagunkkal, bűneinkkel. Istenhez való viszonyunkat vizsgálja.

Keken Andrásról a míves igényességet tanultam meg. A precíz készültség fontosságát. Azt, hogy az igehirdetést meg kell írni, aztán meg kell tanulni, és szabadon kell elmondani. Fial segédlelkészként eszerint járt el, ennek köszönhette, hogy később már elég volt jegyzeteket készítenie, a szószéken kész mondatokkal rendelkezett. Ez a készültség hasonló volt az idegen nyelv tanulásához, amelynek során szintén teljes mondatok elsajátítása visz előbbre.

Hafenschér Károlytól a textus tiszteltetés és a mai üzenet minden áthallástól, hátsó szándékú utalástól mentes erőteljes tolmácsolását tanultam meg. Lenyűgöző volt, ahogy több évtizedes szolgálat után egyre inkább a szószéken volt otthon. Talán az is szerepet játszott szolgálata vonzerejében, hogy ekkor, a

A VASÁRNAP IGÉJE

Van-e keményebb ítélete Istennek itt a földön (nem a túlvilágon), mint hogy az embert a saját kívánsága, útja, értékrendje következményeinek szolgáltatja ki? Amit főztél, edd is meg! – szoktuk mondani. Hányan csodálkoznak a világ romlásán, pedig az természetes következménye az istennélküliségnek. Isten nélkül csak ide juthat az ember.

Isten azonban tett egy negyedik lépést is. Fölvett a szőlőbe egy vincellért. Egy olyan szolgát, aki lehetővé teszi ebben a reménytelen helyzetben is, hogy gyümölcsöt teremjen. „Kérdezed: Ki az? / Jézus Krisztus az!” Jézus folytatja az ézsaiási példázatot a természetlen fügefáról szóló példázattal. Jézus az egyetlen, aki az Isten teljesen jogos ítéletét meg tudja állítani. Vérével áztatja a földet, és közben az elvesztett emberért – valamennyiünkért – kéri mennyei Atyját: „Adjunk neki még haladékok! Hátha megtéri! Hátha terem!”

■ MEKIS ÁDÁM

Imádkozzunk! Mennyei Atyánk! Könyörülj rajtunk, és ne szolgáltass ki bennünket bűneink következményeinek! Könyörülj, és adj még egy esélyt. Már nem abban bízunk, hogy saját erőnkkel meg tudunk változni, hanem abban, hogy fölnézhetünk a keresztre, mert számunkra már csak onnan jöhet a remény. Ámen.

IGE+HIRDETŐ

rendszerátváltás után éreztük úgy, hogy megkopott egyházunkban a tradicionálisan magas színvonalú igehirdetés. Talán túlzott volt a várakozásunk, ezért csalódtunk, tapasztalva, hogy noha már nem kell önkorlátozás, öncenzúra, mégsem elég erőteljes az üzenet.

Több parókus lelkesz – ahogy ők fogalmaztak – „megpredikáltattott”: számos szószéken tettem bizonyoság az elmúlt fél évszázadban. Ez a szép kifejezés – bizonyágtétel – attól a lelkipászortól, Józsa Mártontól származik, aki bárhol szolgált, mindig meghívott igehirdetésre. Nem csinált problémát a műfajból, a nem lelkeseknek bizonyosságot kellett tenniük a szószéken. Azt hiszem, nagyon igaz volt.

Minden tudományt, így a teológiát is el lehet sajátítani valamennyire autodidakta módon is. Ez szükséges is megtermészetes is a rendszeres gyülekezeti életet élő nem lelkesek esetében is. Mégis a bizonyágtétel fejezi ki legjobban a lényegét. És ha már itt tartunk: azért is tudom, hogy a szószéken nem előadni, hanem prédikálni kell, mert igitom sok akár többször előadást is tartottam életemben, de ezek egész más igénybevételt jelentettek, mint az igehirdetés, a személyes vallomás arról, akinek a kereszthalála megváltoztatta a történelmet, és megváltoztatta az életünket. Az enyémet is.

■ FRENKL RÓBERT

Tehetségkonferencia Bonyhádon

► **Második alkalommal rendeztek úgynevezett tehetségkonferenciát a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégiumban február második hetében. A kétnapos rendezvényen több mint száz pedagógus vett részt az ország egyházi és állami iskoláiból.**

Elsőként a bonyhádi gimnazistáknak tartott előadást Csermely Péter, a Semmelweis Egyetem Orvosi Vegytani Intézetének professzora, az MTA doktora, a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács elnöke a kutatódiák-programokról.

A konferencia nyitányként elmondott köszöntőjében a konferencia fővédnöke, Prőhle Gergely, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője leszögezte: sarkalatos kérdés, hogy a mai követelményeknek hogyan tudnak megfelelni az oktatási intézmények.

A péntek délutáni plenáris ülés keretében három előadás hangzott el. Fabiny Tamás evangélikus püspök, egyetemi tanár bibliai példákkal mutatta be, hogy a talentum mindig fontos szerepet játszott az emberiség életében. Pálincás József akadémikus, egyetemi tanár azt hangsúlyozta, hogy a tehetséges gyerekeknek nincs túl egyszerű életük, a közösségekben sokszor teherként jelennek meg. Csermely Péter szerint alapvető kérdés, hogy a tehetséges ember hogyan tudja a talentumát környezeté javára fordítani, és hogy a társadalom meg tudja-e becsülni azokat, akik előbbre viszik a világot. Szükség lenne egy „génuszhaló” kialakítására, hogy egyetlen tehetség se maradjon felfedezetlen – állapította meg.

Kérdésünkre Katz Sándor, a bonyhádi gimnázium vezetőtanára elmondta, hogy ma elsősorban a kompetenciákról, a felzárkóztatásról divatos beszélni, nem pedig a tehetséggondozásról. Ezért

is tartották fontosnak a konferencia megszervezését. Urbán Ágnes, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium igazgatóhelyettese hasznosnak tartotta, hogy az előadásokon kívül a szünetben is lehetőség nyílt szakmai kérdések megvitatására. A Deák téri intézmény nem tehetségekre szakosodott iskola – fejtette ki –, de az idei tanévben épp a tehetséggondozást tűzték ki egyik feladatuknak. Krug Ferenc, az Evangélikus Pedagógiai Központ szakértője szerint a konferencián egyértelművé vált, hogy a hatékonyabb munka érdekében a tehetséget nem csak a tantárgyakkal összefüggésben kell vizsgálni.

Szombaton kilenc tantárgyi munkaközösség tartott szekcióülést. Az ezeken elhangzott előadások témáit maguk a tanárok határozták meg, illetve ők kértek fel előadót a tehetséggondozásban sikeres iskolákból. Így a hétköznapok gyakorlatából is izeltöt kaptak a jelenlévők.

■ MÁTÉ RÉKA

Média-felkészítés

A Magyar Televízió és a Magyar Rádió által ez évben közvetítendő istentiszteleteken szolgáló lelkészeknek tartottak szakmai megbeszélést az Északi Egyházkerület püspöki hivatalának tanácstermében február 12-én. Miként tavaly, az idén is bemutatjuk az *Evangelikus Élet* hasábjain az adásba kerülés előtti héten a közvetítésnek helyet adó gyülekezetet.

FOTO: CZÖNDÖR ISTVÁN

HIRDETÉS

Mentori pályázat

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem pályázatot hirdet a gyakorlati (hatodéves) képzéssel kapcsolatos mentori szolgálatra, illetve gyakorló gyülekezeti státusra a 2008/2009-es tanévre. Olyan lelkészek jelentkezését várjuk, akik sokoldalú gyülekezeti munkát végeznek, valamint képesek egy hatodéves hallgató (lelkészjelölt) munkájának irányítására és a lelkészi szolgálatba való bevezetésére. A megbízást kapott lelkészekkel és gyülekezetekkel az egyetem együttműködési megállapodást köt. A mentorok és a gyülekezetek ezáltal közvetlenül is bekapcsolódnak a

gyakorlati lelkészképzés munkájába. A gyülekezetektől a szolgálatok biztosítása mellett elsősorban a lelkészjelölt megfelelő elhelyezését kérjük.

Gyakorlata idején a lelkészjelölt a mentor vezetésével végezhet gyülekezeti szolgálatot.

A pályázatnak tartalmaznia kell a gyülekezeti munka rövid (legfeljebb hatvansoros) bemutatását és a pályázó lelkész motivációját, valamint hogy milyen módon tudnak a hallgató részére tíz hónapon át szállást és ösztöndíj-kiegészítést biztosítani. Együttal kérjük, hogy a lelkészek egy-

idejűleg jelezzék pályázási szándékukat a területileg illetékes püspöki hivatalban.

A pályázatoknak 2008. március 3-ig kell az EHE rektori hivatalába megérkezniük (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.).

Bővebb felvilágosítással a gyakorlati intézet vezetője, Szabóné Mátrai Marianna (marianna.matrai@lutheran.hu) tud szolgálni.

Dr. Csepregi Zoltán rektor,
dr. Szabó Lajos tanszékvezető,
Szabóné Mátrai Marianna,
a képzés koordinátora

Tisztelt Olvasóink!

Tavaly novemberben meghirdetett támogatói akciónk a vártnál is nagyobb sikert hozott. Azt kértük előfizetőinktől: ha módjuk van rá, az előfizetési díjnál nagyobb összeget juttassanak el kiadónkhoz, hogy a befolyt összeggel támogatni tudjuk olyan olvasóink előfizetését, akik számára a megemelkedő díjak anyagi nehézségeket okoznak. 2008. február 5-ig összesen 294 előfizetőtől kaptunk nagyobb összeget a szükségessé; az összegyűlt támogatás 487 870 Ft volt.

Mindenekelőtt nagyon köszönjük mindazoknak, akik fontosnak tartották, hogy támogassák azokat, akik csak így módon juthatnak hozzá rendszeresen lapunkhoz. Azonban a közvetlen célon túlmutató üzenete is van e 294 ember egyenként több mint 1600 forintos adományának: él bennünk a szolidaritás, az egyéni áldozatvállalás készsége a nálunk nehezebb körülmények között élő testvéreink iránt. Közösséggé tudunk lenni, olyan közösséggé, amelynek tagjai számára nem közömbös, ha közülük egyeseknek megnehezül az életük. Sopánkodhatunk a mindannyiunkat szorító külső körülmények miatt, de tehetünk is ellenük, – éppen az áldozatvállalással, a testvérszeretettel. Számomra példaeértékű e támogatási akció, és reményt keltő az egész egyházunkat érintő, ennél akár sokkal fontosabb kérdéseken is.

Ritkán adódik olyan helyzet, hogy

egy gyűjtési akció bevételével kapcsolatban gondba kerüljön a meghirdető. Többnyire az összegyűlt összeg többszörösét is el tudná költeni a meghirdetett célra az adott szervezet. A mi esetünkben azonban kicsit más a helyzet. A 2008 januárjától hatályos áremelkedés miatt eddig lényegesen kevesebben mondták le vagy terveztek lemondani a lap előfizetését, mint ahányan adományt fizettek be előfizetésükkel együtt. Így most azok jelentkezését várjuk – akár a lenti szelvény kitöltésével és elküldésével –, akik akár már évek óta nem fizetnek elő lapunkra anyagi okok miatt, hogy az összegyűlt adományokból (újra) küldhessük nekik az *Evangelikus Életet*.

Kérjük lapunk olvasóit, hogy ezt a szelvényt adják oda azoknak azoknak a testvéreknek, akik nem tudtak előfizetni az újságra, de úgy gondolják, hogy örömmel vennék, ha hétről hétre megérkezne címükre hetilapunk. Arra is lehetőség van továbbá, hogy olvasóink a szelvényt – ahelyett, hogy átadná rászoruló testvéreinek – saját maga küldje vissza, és így módon kérjen támogatást ismerősének. (A beérkező kéréseket a keret összegéig tudjuk teljesíteni a beérkezés sorrendjében.)

Köszönjük az adományokat és az ajándékozottak felkutatásában való segítségét.

■ KENDEH K. PÉTER,
a Luther Kiadó igazgatója

Előfizetés-támogatást kérő szelvény

Név:* _____

Cím:* _____

Telefonszám:* _____

E-mail cím: _____

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldd vissza az alábbi címre:
Luther Kiadó – 1085 Budapest, Üllői út 24.; fax: 1/486-1229;
e-mail: kiado@lutheran.hu.

* E három megadása kötelező.

Mi történt Békéscsabán?

A címként olvasható kérdést többen is feltették a közelmúltban, amikor kipatant a hír: az egyházkerület öttagú bizottsága – köztük egy-egy gazdasági és jogi szakember – kétnapos vizsgálatra érkezik a Viharsarok fővárosába. A válasz egy ismert, de igazi tartalmára nézve mára kissé feledésbe merült latin kifejezés: *canonica visitatio*. Talán nem árt felidézni a *canonica visitatio* (vagy *visitatio pastoralis*) kifejezés magyarzatát: a püspök időnkénti ellenőrző látogatása az egyházmegegyben vagy -kerületben.

A bőjti időszakhoz illő bünbánattal kell megvallanom, hogy püspöki szolgálatom első négy esztendejében, bár igyekeztem a Déli Egyházkerület valamennyi gyülekezetébe eljutni, ezek a látogatások többnyire rövid, főleg ünnepi eseményekhez (évforduló, iktatás, ordináció) kötődő alkalmak voltak. Ha az egyházkerület elnöksége nem csupán ünnepi „dekoráció” szeretne lenni, akkor nélkülözhetetlen gyülekezetekink, lelkészeink hétköznapi életének és szolgálatának mélyebb, átfogó megismerése. Ez viszont többnapos látogatást igényel, melynek hatékonyságát növeli, ha a püspököt és elnöktársát, a kerületi felügyelőt szakértők segítik a vizitációban.

Miért éppen Békéscsabán kezdtek a vizitálódást? Egyházi törvényeink szerint „az esperes joga és kötelessége az

egyházközösségekben legalább három-évenként általános vizsgálatot tartani, s a vizsgálatról az érintett egyházközösségnek és a püspöknek jelentést tenni. Az esperes egyházközösségében való vizsgálatról az illetékes püspök rendelkezik.” (2005. évi törvény 61. § 1–2.)

A törvényi kötelezettségen túl személyes motiváció is vonzott Csabára, hiszen 2003 szeptemberében a Nagytemplom oltárától indultam a püspöki szolgálatba szimbolikus pásztorbottal a kezemben. Ezért is örülök, hogy az idézett definícióban a *pásztori jelző* is szerepel. Így igazán nem is volt kérdés számomra, hogy a most induló vizitációk startköve Békéscsaba legyen.

Miből áll a *canonica visitatio*? Talán egy olyan átfogó egészségügyi vizsgálathoz hasonlítható, amelyben valóban az egész helyi Krisztus-test, az adott egyházközösség életének megőrzése, erősítése, az esetlegesen beteg részek gyógyításának elősegítése a cél.

A vizitálatnak akadnak kicsit szárazabb „kötelező gyakorlatai”. Ilyen a gyülekezeti adminisztráció ellenőrzése az anyakönyvektől a szolgálati naplótól, a könyveléstől a műkincsek szakszerű tárolásáig. Ezek is fontosak, mert vallom, hogy a jó rend megkövetelése nem áll ellentétben a jó hangulattal, a pásztori szeretettel. Ellenkezőleg: Isten éppen a kaoszából teremt kozmoszt, azaz szép,

ÉGTÁJOLÓ

rendezett világot. Pál apostol hangsúlyosan ír gyülekezeteinek a szép és jó rend szükségességéről, amely soha sem öncél. Sokkal inkább olyan eszköz, olyan csatorna, melyen keresztül a felől jövő ajándékok gazdagon betölthetik egyéni és közösségi életünket.

A vizitáció másik részét a személyes találkozások, elbeszélgetések jelentetik, melyekért igen hálás vagyok. Végre nem kellett sietni, az órát nézni, hanem tudtunk nyugodtan és őszintén beszélgetni a lelkész testvérekkel, munkatársakkal, a gyülekezet és az egyházmegye vezetőivel. Lehetőség nyílt négy szemközti, komoly, szinte lelkigondozói beszélgetésekre is. Este pedig fehér asztal mellett élhettük át együtt a lutheri hilaritást, a derűt, a közös nevetés örömeit.

A hatékony időkihasználást segítette, hogy a beszélgetések párhuzamosan perregtek. Előre egyeztetett rendben – rajtam kívül – Radosné Lengyel Anna kerületi felügyelő és Szabóné Mátrai Marianna püspökhelyettes is igen hasznos interjúkat

készített felelős gyülekezeti munkatársakkal és vezetőikkel. Mindeközben Csorba Gábor gazdasági osztályvezető és dr. Száraz Csenge jogi szakértő az egyházközösség és az egyházmegye gazdasági működését világitották át.

Hihetetlenül sok minden fért bele ebbe a két sűrű napba. Találkoztunk bibliaórai közösségekkel, ahol igehirdetéssel szolgálhattunk. Köszönthettük a gyülekezet éppen aznap nyolcvanaszintűs nyugdíjas lelkészét, Kovács Pált, valamint Völgyesi Attilánét, a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény művészeti igazgatóhelyettesét, aki a közelmúltban kapta meg a város önkormányzatától a *Békéscsaba kiváló pedagógusa* kitüntetést. (A vele készült interjú lapunk 5. oldalán olvasható.) – A szerk.)

Ellátogattunk az erzsébethelyi (jami-nai) gyülekezetbe. Jártunk az evangélikus kollégiumban, a szeretetotthonban, még a gyülekezet temetkezési irodájában és egyik temetőjében is. Ha csak egy futó benyomás erejéig is, de kijutottunk a környékbeli szórványba, megtekintettük a mezőmegyeri és az újkígyósi templomot.

Végül a gyülekezet presbitériumával oszthattuk meg a látogatás élményeit, tapasztalatait. A vizitálat huszonegy pontból álló kérdőívnek eredményeit

részletes jegyzőkönyv rögzíti, amely segítheti majd a feltárt hiányosságok pótlását is. A presbitériumi ülésen őszintén előkerültek a gyülekezetépítés aktuális kérdései – egy evangélikus óvoda indításának régen vajúdo problémája éppúgy, mint a telekgerendási leánygyülekezet éledésének biztató jelei.

Mi történt Békéscsabán február 4–5-én? Semmi rendkívüli, de talán mégis valami új, reménykeltő folyamat indult meg. Bőven maradt nyitott kérdés és megoldatlan probléma, de bízunk benne, hogy az elkezdett őszinte és felelős párbeszéd, a közös gondolkodás folytatódik. Ilyen módon megosztva egymással gondokat és örömeiket épülhetünk, növekedhetünk kölcsönös bizalomban erősödő, egészségesebb, szolidárisabb Krisztus-testté Csabán éppúgy, mint egész egyházunkban.

Gáncs Péter püspök
Déli Egyházkerület

Diakóniai egyeztetés

Rövid látogatást tett egyházunk szék-házában Fritz Blanz, a Bajor Evangélikus Diakónia magyar referense február 8-án. Utazását megelőzte a tavaly áprilisban Budapesten tartott bajor-magyar diakóniai konferencia, amelynek témái közt szerepelt a közös diakóniai munka mellett a diakóniai képzés lehetősége is.

Az általános célt konkretizálta a múlt pénteki megbeszélés, amelynek során magyar részről Gregersen-Labossa György, egyházunk diakóniai bizottságának elnöke, Jeszenszky Zita, az Országos Egyházi Iroda Diakóniai Osztályának vezetője

és Hafenscher Károly országos irodaigazgató, illetve Fritz Blanz elhatározták, hogy a tavalyi közös konferencia, valamint az elkezdett szakmai munka nyomán a két egyház együttes bajor-magyar diakóniai szemináriumot tart majd az év vége felé. A bajor egyház ezenkívül kész arra, hogy a jövőben magyar diakónusok képzését is vállalja.

E tervek pontosítására még tavasszal sor kerül. Reményesség szerint a diakónia területén hamarosan nagyobb előrelépés várható, amely egyházunk fejlődését ezen a téren nagyban elősegíti.

■ CSELOVSKYKÉ TARR KLÁRA

Akárcsak az elmúlt években, idén is vacsorára és kötetlen beszélgetésre várta tagjait a Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz). A február 8-án a budapesti Fehér Páva étteremben készült felvételünkön Novotny Zoltán elnök (balra) és Fagyas Sándor elnökségi tag tájékoztatja a megjelenteket a szövetség ez évi terveiről.

EVT-ülés Genfben

Az Egyházak Világtanácsának százötven fős Központi Bizottsága (EVT KB) február 13–20. között tartja ülését Genfben. Ennek keretében emlékeznek meg a szervezet megalapításának hatvanadik évfordulójáról. A Szent Péter-katedrálisban tartandó ünnepi istentisztelet igehirdetője Bartolomaiosz konstantiná-

polyi ökumenikus pátriárka. Az EVT KB tagjaként Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerületének püspöke vesz részt az ülésen, aki Pósfay György lelkész meghívására a helyi magyar protestáns gyülekezetben is szolgál.

► EvÉlet-infó

Afgán állami elismerés az ökumenikus segélyszervezetnek

Állami elismerő oklevelet vehettek át a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet munkatársai – Sasvári Gábor, Fekete Dániel, Szélényi Gábor és Nawid Parsa – Kabulban Sher Mohammad Etabrítól, az afgán menekültügyi és újjáépítési miniszter-

től február 3-án. Az eseményen részt vettek a minisztérium baghlani vezetői is. A kitüntetés a magyar külügyminisztérium civil projektjeinek elismerését is jelenti.

► MÖSZ-infó

KÉSZÜLÜNK A NŐK VILÁGIMANAPJÁRA

Guyana, „a sok víz országa”

Idén az Atlanti-óceán túlsó partjáról Guyana keresztény asszonyai hívnak minket közös imádkozásra. Vajon mit tudunk róluk? Attól tartok, roppant keveset. S ami esetleg eszünkbe jut, az sem túl szívdertő.

Gyarmati háborúk képe idéződik fel bennünk valamelyik történelmi olvasókönyvből vagy az a döbbenet hír 1978-ból, amikor az őserdei településen, Jonestownban a Jim Jones vezette Népek Temploma szekta tagjai tömeges öngyilkosságot követtek el... Harminc esztendővel ezelőtt, november 18-án vallási fanatizmusból, hamis tanítást követve közel ezer ember halt értelmetlen halált. Bár guyanai testvéreink ezt az eseményt nem említik, mégis különös csengése van az imnap mottójával választott üzenetnek most, a véres eset harmincadik évfordulóján: „Isten bölcsessége új értelmet ad életünknek.”

Ahogy az imnap tájékoztató anyagban írták a szervezők, a Bibliára, az ott található igaz tanításra akarják irányítani a világ keresztényeinek figyelmét. Tanácsuk szerint a két kiválasztott szentírási történet szereplőjéhez – Jóshoz és Máriaához – hasonlóan kell az Úr lábaihoz telepednünk, hogy ő bölcseségre taníthasson minket.

Mielőtt azonban az imnap teológiai üzenetét vizsgálnánk meg, az alábbiakban fedezzük fel együtt guyanai testvé-

reink gyönyörű hazáját! Nem csupán a bennünket elválasztó távolság miatt lehetnek hiányosak a róluk való ismereteink, hanem az útleírások szűkszavúsága miatt is. Az útikönyvek csupán néhány oldalon mutatják be e csodálatos karibi ország természeti szépségeit, csak pár sorban idézik fel zaklatott történelme legfőbb eseményeit.

Am a földrajzban járatos, éber olvasó most mindjárt tiltakozhat is: mi az, hogy karibi ország?! Elvégre a Magyarországnál több mint kétszer nagyobb, Brit Guyana néven ismert korábbi angol gyarmat Dél-Amerika északkeleti részén, távol a szigetektől, a kontinensen található. Nyugaton Venezuelával, keleten Suriname-mal határos, déli szomszédja pedig Brazília. Északról az Atlanti-óceán hullámai mossák partját. Az ország földrajzi elhelyezkedése ellenére a karibi térséghez tartozónak vallják magukat az ott lakók. Ennek történelmi gyökerei vannak. Az időszámításunk előtti évezredben az arawak indiánok mellett ugyanazok a karib törzsek népesítették be ezt a területet, mint a Kis- és Nagy-Antillák szigetvilágát. Am nemcsak a múlt, hanem a ma élő mentalitása, fokozott életigenlése is azonos kulturális gyökerekre vall. Zenéjük, táncuk, ünnepeik kétségkizáróan karibi hangulatot tükröznek.

Ehhez járul a ragyogó napfény, a csodálatos klíma. Az évi középhőmérséklet

Furcsa érzés keríti hatalmába az embert, amikor egy elzárt, számára ismeretlen világba lép be. Főleg ha sok mindent halott és látott már róla. Mázsás előítéletekkel a belső zsebben, felszínes poénnokkal a tarisznyában léptünk be január végén a Váci Fegyház és Börtön minden értelemben vastag falai közé. Nem könnyű átkelni a falon – kifelé a több száz kilométernyi szögesdrót akadály, befelé az ugyancsak nagy mennyiségű önbecsülés, önértékelés és öntömjénezés miatt.

A Roszik Gábor börtönlelkész által megszervezett program különleges volt. Nemcsak azért, mert az Észak-Pest Megyei Egyházmege lelkészi munkaközössége (LMK) még sohasem tartotta értekezletét büntetés-végrehajtási intézményben, hanem azért is, mert az Isten igéjén (talán túl keményre is) edződött lelkészi szív és lélek itt végre igazi megújulást és feltöltődést kaphatott.

A szokásos nyitó úrvacsorás istentiszteletet – amelyen Roszik Gábor és Sággy Balázs domoniyi lelkész szolgált – a fogvatartottak kórusa és bizonygátétele tette egy életre felejthetlenné a jelenlévők számára. Hat fogvatartott meghatóan számolt be életének kudarcairól, a megjárt pokolról és Isten mindenkit felkutató kegyelméről, amely óreájuk is rátalált; nem egyszer hálát adtak Istennek a váci börtönért, ahol végre megtalálhatták a lelki teljességet és a gyülekezet közösségét. Azt gondolom, sok lelkész szeretne vasárnaponként ilyen hitelességgel szólni Istenről. Az élet igazi mélységeibe és magasságaiba tekinthetünk bele, megtapasztalva, hogy az az Isten, akiről napról napra olyan sokat és sokszor olyan felszínesen beszélünk, valóban élő és ható Úr. Méltó betetőzése volt az alkalomnak, amikor az úrvacsora szentségében valóságosan is egy szent közösségben voltunk fogva tartott testvéreinkkel.

Az istentisztelet után az LMK szokásos napirendi pontjai kerültek sorra: Albert Gábor gödöllői lelkész igei előkészítőt hét három előadás követte.

Vatai Gyula büntetés-végrehajtási ezredes, a Váci Fegyház és Börtön parancsnoka – aki egyébként a dunakeszi evangélikus gyülekezet tagja – referátumában ismertette az intézmény történetét, illetve technikai jellemzőit, majd társa-

Vastag falak

Munkaközösségi ülés a börtönben

dalmunk egyik nem vagy csak részben megoldott problémájaként beszélt a magyar büntetés-végrehajtásról. Mint mondotta, nem elégséges pusztán falakat építeni, amelyekkel elszigeteljük magunktól és eltüntetjük szem elől azokat az embereket, akik „elbuktak”. Meg kell teremteni a lehetőséget arra, hogy megváltozhassanak, mentális értelemben új életet kezdhessenek már a börtön falain belül, hogy ezáltal később könnyebben integrálódjanak a társadalomba. Ennek talán az első lépcsőfoka volt a börtönlelkészi státusok kialakítása – fejtette ki Vatai Gyula.

Csuka Tamásné, az intézet református börtönlelkésze a szakma speciális kihívásaira hívta fel a figyelmet. Részletesen

zottságban egyházunkat képviselő Roszik Gábor, a Magyar Testvéri Börtöntársaság elnevezésű missziós szervezet vezetője, a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezetének elnöke előadásában összefoglalta egyházunk és a börtönmisszió kapcsolatát, illetve beszámolt a sikerekről és a kudarcokról. Felhívta rá a figyelmet, hogy ez a fajta munka nem végezhető elszigetelten, a gyülekezetek és a lelkészek imádságos, szívbeli és anyagi hozzájárulása nélkül. Arra kérte az egyházmege lelkészeit, hogy gyülekezeteken keresztül segítsék a börtönben szolgáló lelkészek, missziósok munkáját, rámutatva néhány olyan lehetőségre és feladatra, amely a hívó emberek számára kevés időfordítással, sok szeretettel el-

Az úrvacsorai istentiszteleten Roszik Gábor prédikált, a liturgiában Sággy Balázs vett részt

beszámolt a börtönben folytatott többéves, igen reprezentatív munkájáról, az alkalmairól és a nyitott istentiszteleten már részben megismert gyülekezetéről. Elmondta, hogy az istentiszteleteket általában körülbelül nyolcvan, a bibliórakat pedig mintegy húszan látogatják a börtönben. Ezenkívül a fogvatartottaknak lehetőségük van személyes beszélgetésre, lelkigondozásra – „Margit néni” ajtaja mindig nyitva áll előttük. Szó volt még arról is, hogy a szabadulás után milyen nehézségekkel szembesülhetnek azok, akik be szeretnének illeszkedni valamely gyülekezetbe.

Végül az Országos Büntelmegelőzési Bi-

érfető, megvalósítható. Ilyen területek az imádság – különösen a nemzetközi börtönmissziós imahét idejében –, az Angyalfa program (melynek keretében börtönben lévő szülők gyermekeit, családját segítik), a csomagküldés, illetve a börtönmisszió anyagi támogatása kinek-kinek a szerény lehetősége szerint.

A program rövid börtönlátogatással, illetve ebédrel zárult. A kapun kilépve érdekes érzés lett úrrá rajtam. Talán százszor is beszéltem már gyülekezeteknek, fiataloknak róla, de ma tanultam valami egészen újat arról, hogy mi is az a szabadság.

■ SIMON ATTILA

26-27 Celsius-fok, a buja növényzetet pedig az átlagosan évi 2050 milliméter csapadék táplálja. Nem véletlenül nevezik Guyanát „a sok víz országának”, ahogyan az indián eredetű név is utal rá – jelentése „víztől körülvevő föld” –, hiszen három nagyobb folyó szeli át területét. A legnagyobb az Essequibo, amely a brazil határnál ered, és mintegy ezer kilométer megtétele után a főváros, Geor-

getown mellett ömlik az óceánba. Másik két nagy folyója a Cuyuni és a Berbice. Ugyancsak az Atlanti-óceánba torkollik a Courantyne, amely természetes határként húzódik Suriname (korábbi nevén Holland Guyana) és az ország között.

Az útikönyvek által kiemelt természeti szépség a Kaieteur-vízesés, mely a Niagaránál négyszer magasabbról, 266 méterről hullik alá. Megközelítése azonban nehézkes. A hatalmas természeti csodát a gazdagabb turisták repülőgépből, a szegényebbek pedig napokig tartó, fásztó gyaloglás után pillanthatják meg csupán.

Azért nevezik sokan Guyanát Dél-Amerika „fehér foltjának”, mert vannak területei, amelyek megközelíthetle-

nek. Nincs rendesen kiépített úthálózat, a rajta keresztül-kasul folyó vizek pedig akadályozzák a szárazföldi közlekedést. Ugyanakkor sokan épp ezt használják ki. Képzünkön diáklányokat látnak, akik csónakkal indulnak reggel az iskolába – Surama faluba ugyanis csupán vízi út vezet.

Az ország azonban erdőben is gazdag, változatos domborzatú. Az Atlanti-óceán partján lévő széles, mangrovés (cserjés) síkságtól délre a Guyanai-hegyvidék trópusi őserdővel borított hegyei helyezkednek el. Az ország területének 70%-a egyébként is dzsungel, ahol nem ritkán hatvanméteres óriásfákat is találhatunk. Az erdőket gazdag állat- és növényvilág népesíti be. Különösen a számos madárfajra, azon belül is a kolibrík változatos családjára és a különféle, díszes rovarok hadára hívják fel a figyelmet az útikönyvek szerzői. Buja, zöld növényzet, élénk színű virágok gyönyörködteik a szemet.

Guyana természeti kincsekben gazdag ország. Trópusi gyümölcsök garmadája terem, az arra alkalmas területeken cukornádat lehet termesztetni, a föld mélye kincseket – bauxitot és más ásványi anyagokat – rejt... Mégis a világ egyik legelmaradottabb országa. Hogy miért? Az okokra lapunk következő számában derül fény.

■ B. PINTÉR MÁRTA

PEDAGÓGUS KITÜNTETETTJEINK

Olvasóink értesülhettek már róla lapunk február 3-ai számából, hogy a magyar kultúra napja alkalmából egyházunkhoz kötődő, a közoktatásban – korábban vagy jelenleg is – kiemelkedő szakmai munkát végző pedagógusok is elismerésben részesültek. Egyikük önkormányzati kitüntetést vehetett át, kettejüknek pedig a Budapesten rendezett ünnepségen Hiller István oktatási miniszter nyújtotta át a díjat. Az alábbiakkban a kitüntetettekkel készült beszélgetések olvashatók.

Egy élet a közoktatásban

▶ Apáczai Csere János-díjat vehetett át a magyar kultúra napján dr. Hunyadi Zoltán, a Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézet nyugalmazott igazgatóhelyettese. Az intézmény hosszú évtizedeken át a második otthona volt; lelki otthona pedig az óbudai evangélikus gyülekezet, ahol egykor presbiterként, illetve a kórus tagjaként és a gyülekezeti újság szerkesztőjeként szolgált. Ma – ugyancsak itt – tiszteletbeli presbiter.

– Hol végezte az iskoláit, mivel foglalkozott, mielőtt az intézetbe került?

– A Kisalföldön, Malomsok községében születtem 1921-ben. Középiszkolai tanulmányaimat a Soproni Evangélikus Líceumban és az ottani Evangélikus Tanítóképző Intézetben végeztem – a tanítóképzés hazánkban akkor még középfokú volt, csak 1958-ban vált felsőfokúvá –, és 1940-ben szereztem tanítói oklevelet. Még ennek az évnél a nyarán választott meg a Pápa melletti Gecse község evangélikus gyülekezte egyenitős, osztatlan elemi iskolájának tanítójává. A tanítás mellett népművelő munkát is végeztem – énekkart szerveztem, színjátzó csoportot alakítottam –, és magam is tanultam tovább.

– Nem lehetett könnyű ilyen fiatalon ennyi feladatot ellátni. Hogyan alakult később a pályája?

– Valóban nem, de sikerült helytállnom. Hat év múlva, 1946-ban jöttem Budapestre. A Bécsi kapu téri evangélikus gyülekezet választotta meg iskolája tanítójává. Az iskolák államosításakor, 1948-ban kerültem a fővárosi közoktatás forgatagába. Közben 1949-ben jogi diplomát szereztem. 1952-ben a Budapesti Pedagógus-továbbképző Intézet gyakorlóiskolájába helyeztek, majd egy év múlva az intézet állományába vettem. Új munkakörömben a fővárosi tanítók szakmai továbbképzésében vettem részt: módszertani előadásokat tartottam, e témakörben publikációim jelentek meg. Az intézeti munka mellett tankönyvírásra, oktatófilmek, iskolatelevíziós adások pedagógiai forgatókönyvének elkészítésére kaptam megbízásokat.

1962-ben Budapest XV. kerületébe helyeztek, ahol általános iskolai igazgatói, majd pedig oktatási osztályvezetői munkakört láttam el. 1971-ben igazgatóhelyettesnek hívtak vissza a – több névváltoztatáson átesett – Fővárosi Pedagógiai Intézetbe. Ebben az időszakban irányítottam többek között a fővárosi alsó tagozatos kísérletet, amelynek az anyanyelvi nevelés és a matematikatanítás módszertanának továbbfejlesztése volt a célja.

1981-ben nyugdíjba mentem, de kapcsolatom az intézettel nem szakadt meg, nyugdíjasként szerkesztettem az intézet pedagógiai folyóiratát, a Budapesti Nevelőt, majd később az évenként megjelenő Budapesti közoktatási kalauzt és az intézet havonta megjelenő információs periodikáját, a Hírlevelet. „Véglegesen” az elmúlt tanév végével mentem nyugdíjba, megköszönve az intézet vezetésének, hogy – több mint negyed századig – nyugdíjasként is igénybe vették munkámat.

– Mielőtt beszélgetésünk „hivatalosan” elkezdődött volna, nagy szeretettel és örömmel beszélt e nagy múltú – ám a laikusok számára talán kevésbé ismert – intézet történetéről. Kérem, szívesen olvasson néhány szót lapunk olvasóinak is!

– A mai intézet jogelődjét, a Fővárosi Pedagógiai Szemináriumot Bárczy István létesítette 1912-ben azzal a céllal, hogy az akkor még csak négyéves tanítóképzés hiányosságait pótolja. A szeminárium az első olyan pedagógus-továbbképző intézmény volt Európában, amelyhez gyakorlóiskola kapcsolódott. A kezdő tanítónak alkalmazása előtt a szemináriumban egyéves tanfolyamot kellett elvégeznie, amely heti huszonnégy óra elméleti előadásból és tíz óra gyakorlóiskolai foglalkozásból állt. Az előadások kiegészítették a tanítóképzés pedagó-

A SZERZŐ FELVÉTELE

giai, pszichológiai anyagát, tárgyalták a főváros történetét, földrajzát, a gyakorlóiskolában pedig kezdetben órákat látogattak a hallgatók, majd maguknak is tanítaniuk kellett. A már működő tanítók számára is hirdettek meg előadásokat, és a gyakorlóiskola tanítói bemutató tanításokat, úgynevezett „mintalecke-keket” tartottak. Ezek olyan népszerűek voltak, hogy az épület nagy előadótermében háromszáz-háromszázötven hallgató is megjelent.

– Ma milyen munka folyik az intézetben?

– Tavaly szeptemberben hivatalosan is „egybeolvadt” a főváros pedagógiai, illetve pályaválasztási tanácsadó intézete. Így azóta nemcsak a pedagógus-továbbképzés és pedagógiai tanácsadói tartozik az intézmény profiljába, hanem a pályaválasztásban is igyekeznek segítséget nyújtani a munkatársak mind az általános, mind a középiszkolák tanulóinak. Ehhez végeznek pszichológiai vizsgálatokat, és a szülőknek is adnak tanácsokat.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

Az Apáczai Csere János-díjat az oktatási miniszter adományozza; óvodai, általános iskolai, szakiskolai, középiszkolai pedagógusok és főiskolai, egyetemi oktatók kaphatják meg kiemelkedő oktató-nevelő munkájukért, valamint a pedagógiai gyakorlatot segítő kiemelkedő tudományos tevékenységükért.

Szeretettel és hitelesen tanítani

▶ Miután január 22-én a Népzei Múzeum aulájában elhangzott dr. Szabó Istvánnak, az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium tanító-nőjének neve, kedves szöke hölgy lépett az oktatási és kulturális miniszter és a szakállamtitkárok elé, hogy átvegye elismerését, a Karácsony Sándor-díjat. Ezzel a kitüntetéssel azokat az alap- és középfokú intézményekben oktató-nevelő munkát végző tanítókat jutalmazták, akik a gyermekek harmonikus személyiségformálása érdekében folytatnak kiemelkedő tevékenységet.

– „Több évtizedes, példaértékű nevelői szolgálata városunk és a régió megbecsült és kiemelkedő pedagógusai közé emeli. Munkavégzésével, életvitelével követendő példát mutat mind tanítványai, mind munkatársai előtt. Hitelesen közvetíti azon keresztény értékeket, melyeket elkötelezetten hirdet és képvisel. Nyugdíjba vonulása szép, eredményes és áldott szakmai életutat zár be, melyet a javasolt kitüntetés tenne teljessé, s melynek jutalma elsődlegesen tanítványai és munkatársai szeretete.” E mondatok az Önt kitüntetésre javasoló indítványban olvashatók. Mindig is tanítónő szeretett volna lenni?

– Egészen kis koromtól fogva erre vágytam. Emlékszem, hogy szülőfalumban, az Orosháza melletti Gádoroson hogyan „tanítottam” az utcánkbeli gyerekeket. Aztán az első osztályos tanítónőm és az őt követő nevelők hatására tovább erősödött a pálya iránti vonzalmam, ezért egyértelmű volt számomra, hogy érettségi után a Debreceni Tanítóképző Intézetbe jelentkeztem. Itt szereztem meg a diplomámat 1968-ban, majd Balmazújvárosban tanítottam két évet. Orosházán 1970 óta élek és dolgozom.

– Mindennapi munkája során évtizedek óta a 8–10 éves korosztály nevelésével foglalkozik.

– Számomra ez a gyermeki fejlődés egyik legcsodálatosabb korszaka. Ez a korosztály már nyitott a világra. Tudja, mi történik körülötte, és hála Istennek, még nem vesztette el a gyermeki őszinteségét. A mi felelősségünk, hogy ez minél tovább így is maradjon. Azonban a gyermek olyan érzékeny „műszer”, amely azonnal jelzi, ha hiteltelenséget tapasztal.

– Ha elveszítjük bizalmát, akkor lezárja előttünk a lelkének titkaihoz vezető utat.

– Napjainkban egyre nő a magatartászavarokkal, illetve tanulási problémákkal küzdő gyermekek száma. Ilyen körülmények között feltehetőleg nehezebb lehet őket tanítani.

FOTO: GAZDAG ZSUZSANNA

– Igen, ezek a gyerekek valóban több odafigyelést, szeretetet igényelnek. Ezzel kapcsolatban a nagy mesélő, Benedek Elek gondolata jut mindig az eszembe: „Jézus tanítványa voltam, / gyermekekhez lehajoltam, / A szívemhez felemeltem, / Szeretetre így neveltem.” A hitelesség mellett a szeretet az a másik fontos fundamentum, amelyre építeni kell és lehet. Hogy a nevelő-oktató munkánk valóban eredményes legyen, ahhoz mindezen túl szükség van hivatásudatára, az együttműködés készségére, igényes-

„A művészet Istenhez terel”

▶ Idén először ismerték el egyházi intézmény tanárának a munkásságát a Békéscsaba kiváló pedagógusa kitüntetéssel: Völgyesi Attiláné, a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény igazgatóhelyettese vette át másodmagával Vantara Gyula polgármestertől az elismerést. A kitüntetettnek meghatározó szerepe volt abban, hogy 1998-tól nemcsak alapfokú művészeti iskolaként, hanem – az országban egyedülálló módon – egyházi fenntartású képző- és iparművészeti szakközépiskolaként is működik az intézmény. Ugyanakkor már beszélgetésünk elején hangsúlyozta, hogy ez nemcsak az ő érdeme...

– Az iskolavezetés hat főből áll; én a művészeti területért vagyok felelős. Az eredményeket a kollégákkal közösen értük el. Az én feladatom elsősorban a háttér megteremtése, a képző- és iparművészeti képzés menedzselése: különböző dokumentumok készítése, felvételizetés, pályázatírás, az ellenőrzési folyamat vezénylése. Azért is örülök különösen a díjnak, mert tudomásom szerint saját kollégáim javaslatára kaptam meg a kitüntetést.

– Ön nemcsak helyi szinten foglalkozik a művészetoktatással, hanem országos szakmai szervezetek munkájában is részt vesz.

– Valóban, szinte az egész életem erről szól. A Művészeti Szakközépiskolák Szövetségének a képző- és iparművészeti területért felelős alelnöke vagyok, a Magyar Művészetoktatásért Országos Szakmai Szervezet szakértőjeként elsősorban az alapfokú művészeti képzéssel foglalkozom, a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének tagjaként pedig számíthatok a szakmai tapasztalataimra.

– Munkája során rálát a magyar művészeti képzés egészére. Milyen helyet foglal el ebben a rendszerben a békéscsabai intézmény?

– Elismerik a munkánkat. Tíz év alatt sikerült megteremtünk a színvonalas

képzés, az elmélyült alkotómunka szükséges feltételeit. A diákok nyugodt környezetben, felszerelt műtermekben dolgozhatnak. Emellett nagyon jó az iskolai kollektíva; a munkatársaim nemcsak nagyszerű művészek, hanem jó emberek is. Mindenekelőtt pedig ki kell emelni, hogy egyházi intézményként a békéscsabai iskola igazi gyöngyszem a magyar oktatási palettán.

– Miben más a keresztény művészeti oktatás az egyéb iskolákban folyó munkához képest?

– Lehetne említeni diákokat, akik innen indultak, és elismert alkotókká váltak. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy nem mindenki válik művésszé. Amit azonban minden diáknak át kell adnunk, az a szeretet, a tolerancia, az emberség, a közösségben való gondolkodás és egymás segítségének az öröme. Biztos vagyok benne, hogy a művészet a hit és Isten felé tereli a fiatalokat. Munkánkat a szakma, a művészet és a hit egysége jellemzi. Ezért egyedülálló a békéscsabai iskola.

– Milyen tervekkel vágnak neki a művészeti képzés második évtizedének?

– A legfontosabb, hogy tudjuk tartani a színvonalat, miközben megragadunk minden fejlesztési lehetőséget. Folyamatosan figyeljük a pályázatokat, hogy

ségre és nem utolsósorban szakmai felkészültségre is. Törekedni kell arra, hogy a gyerekek által érthető és elfogadható szabályokat állítsunk fel. Mert nem elég, ha egy diák a jogait tudja, a kötelességeivel is tisztában kell lennie.

– Ez, gondolom, sokszor a szülőkre vonatkoztatva is igaz lehet...

– A mai szülőknek sok nehézséggel kell megküzdeniük, s talán ezért is kénytelenek túl sok önállósággal felruházni gyermekeiket. Kevesebb idő jut a beszélgetésre, a gyermek gyakran szabad idejének döntő részét a televízió és a számítógép előtt tölti, így a szeretetigénye is kielégítetlen marad. Nálunk egy-egy édesanya vagy édesapa szerencsére nem „csupán” szülői értekezleteken kérhet segítséget, hanem akkor is, amikor az osztályfőnök – így én is – meglátogatja a családot, ahol megtapasztalhatja, hogy a szülőkhöz a gyermekeken, a gyermekekhez a szülőkhöz keresztül vezet az út. Ezek a találkozások módot adnak a közvetlen, személyes hangú, őszinte beszélgetésre, amely nagyon fontos, mert lehetővé teszi, hogy még jobban megismerhessem nemcsak a szülőket-szülőket, de a gondjaimra bízott gyermekeket is.

– Nemcsak a gyermekekkel és a szülőkkel alakított ki szeretetteljes viszonyt, hanem pedagógus kollégái is nagy elismeréssel beszélnek Önről. A tanítás mellett a szakmai tanácsadás területén is sikeresen tevékenykedik. Munkája elismeréseként 1986-ban Kiváló Munkáért kitüntetésben részesítették.

– Évtizedek óta munkaközösség-vezető vagyok. 1985-től a szaktanácsadói rendszer megszűnéséig a Békés Megyei Pedagógiai Intézet alsó tagozatos szaktanácsadója voltam, jelenleg pedig tantárgygondozóként dolgozom: az evangélikus iskolák alsó tagozatának magyar tantárgycsoportjait vezetem. Ma egy szeretetteljes közösség tagjaként végzem munkám, olyanok között, akik bizalmukkal megtisztelve javasoltak a kitüntetésre.

■ GAZSU

FOTO: KALLAI JULIA

korszerű környezetben alkothassanak a gyerekek. A menedzseri feladatok egyre több erőfeszítést kívánnak meg az iskolavezetéstől. Nem állhatunk meg egy percre sem.

– Nem bánja, hogy a sok papírmunka, vezetői feladat mellett kevés időt tölthet a diákok között?

– Ez együtt jár a munkakörömmel. A vezetői szerep nagyon fontos a számomra, hivatásom azonban továbbra is a gyermekek tanítása, nevelése. Óriási öröm, hogy hetente hat órát taníthatok. Az a néhány foglalkozás olyan számomra, mintha kirándulnék.

Ebben az intézményben megtaláltam nemcsak a munkámat, hanem a hobbit és a szórakozásomat is. Engem is erősít, gazdagít a légkör, tőkéletesen boldog embernek tartom magam.

■ LÁSZLÓ JENŐ CSABA

Együtt a könyvek könyve körül

► Félezernél többen vettek részt a Pencen rendezett első ökumenikus bibliatalálkozón. A rendezvény végén az üresedő sportszarnokban kértük rövid összegzésre a szervezőbizottság evangélikus tagját, Fischl Vilmost, a csővári evangélikus anya- és a hozzá tartozó penci leánygyülekezet lelkészét, valamint Králik József polgármestert.

– Hogyan született a találkozó megrendezésének ötlete?

– 2008 a Biblia éve, ezért a helyi filiákban szolgáló lelkészársaimmal – Máthé György római katolikus plébánossal és Selyei Imre baptista lelképásztorral –, valamint Penc polgármesterével, Králik Józseffel együtt úgy gondoltuk, ez remek apropó arra, hogy egy egynapos, a Szentírásra fókuszáló alkalmat szervezzünk, elsősorban a környék – Rád, Csővár, Vác, Vác-Deákvár, Felsőpetény – katolikus, baptista és evangélikus gyülekezetei számára. De természetesen mindenkinek nagyon örültünk, aki elfogadta a meghívást.

Fischl Vilmos

– A résztvevőket színvonalas programmal várták. Elhangzott több előadás, volt kerekasztal-beszélgetés, és egy színjátszó kör is szerepelt.

– Igyekeztünk minél színesebbé és változatosabbá tenni ezt az együtt eltöltött néhány órát. A program összeállításakor az volt az egyetlen megkötés, hogy műfajától függetlenül minden a Szentírásról szóljon, az igei üzenetet közvetítse. Ebből kiindulva az előadók is szabad kezűk voltak a témaválasztásban.

– Az összejövetelen nemcsak az Evangélikus Élet szerkesztőségének munkatársai képviselték a médiát...

– Be kell, hogy valljam, bár nagyon büszke vagyok, hogy a Biblia évében Pencen tartottuk az ország első és legna-

gyobb ökumenikus bibliatalálkozóját, nem gondoltam volna, hogy ez az alulról jövő kezdeményezés ilyen nagy médiaérdeklődésre tart számot. A Mária Rádió élőben közvetítette az eseményeket, továbbá forgattak a Magyar Televízió, a katolikus Váci Egyházmegye és a Zákus Média centrum munkatársai is. Az MTV által készített beszámoló február 17-én, vasárnap 10 órai kezdettel lesz látható az m1 csatornán az *Evangélikus magazin* című műsorban; ismétlés 12.55-kor az m2-n.

Nagy öröm volt számomra, hogy ilyen sokan elfogadták a meghívást – mondta Králik József. – Bevallom őszintén, én magam sem számítottam ennyi emberre, s ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy eredetileg ötszáz adagnyi ebédet rendelünk. De ahogy ma reggel egyre csak jöttek az emberek, és a regisztrációnál láttuk az egyre gyarapodó létszámot, gyorsan rendeltem még százötven adagot.

Amikor az év elején felmerült az ötlet, hogy szervezzünk egy biblianapot, akkor azonnal felajánlottam a sportszarnokunkat. Bár rögtön hozzátesszem, hogy Pencen nem ez volt az első nagyobb méretű ökumenikus alkalomunk. Augusztus 20-án, Szent István királyunk ünnepén ugyanis nemcsak a falu lakossága gyűlik össze ünnepelni, hanem a katolikus, az evangélikus és a baptista gyülekezet lelki vezetői is eljönnek, hogy közösen adjunk hálát az új kenyérért. Ez egy nagyon szép hagyomány. Azzal pedig, hogy mi, a faluvezetők és egyházvezetők együtt veszünk ezen részt, példát tudunk mutatni az embereknek az összetartásra.

Ha a mostani biblianapot összegeznem szeretném, elsősorban azt emelném ki, hogy ebben a csarnokban ma elmosódtak a felekezeti határok. Mindenki a Biblia miatt volt itt, és azért az egy úttért jött össze, amelyet mindannyian követünk. A nap üzenete jól érezhető volt: egy Istenünk van, aki mindannyiunkat egy irányba vezet, és ennek a Biblia nagyon fontos eszköze. Hálás vagyok Istennek ezért a találkozóért, és köszönöm Penc lakosainak, hogy ilyen nagy összefogással tudtuk megvalósítani ezt a rendezvényt.

Králik József

A nap során az evangélikus Luther Kiadó és a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat is árusította kiadványait – a Biblia volt a legkelendőbb portéka

Ökumenikus bibli

Üzenet a felhők közül

► Nemcsak a penci sportszarnok több mint félezres közönsége, hanem sok rádióhallgató is hallhatta – a katolikus Mária Rádió élő közvetítésének köszönhetően – Székely Jánosnak, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspökének két részből álló, ó-, illetve újszövetségi tárgyú előadását.

– Püspök úr! Témaválasztásán és lebilincselő előadói stílusán is érezhető volt, hogy az Ön számára sokat jelent a Biblia.

– Ennek gyökere valószínűleg gyermekkoromban keresendő. Ugyanis a hittan csoportnak, amelybe jártam, a vezetője – egy idős atya – rengeteget idézte a Szentírást. Sokszor feltette a kérdést, hogy tudjuk-e, az általa választott rész vajon hol található a Bibliában. Nekem ez a játék nagyon tetszett; „fejlesztetem” magam, hogy minél több kérdésre tudjak válaszolni.

Amikor tizennégy éves lettem, akkor a nyári szünetben egyhuzamban kiolvastam szinte az egész Bibliát. Ma is előttem van a kép, ahogy a Balatonnál a fűben hasalva végigolvasom a teljes Ószövetséget. Óriási élmény volt ez annak ellenére, hogy természetesen nagyon

sok mindent nem értettem – gondolok itt például nevekre, háborúkra vagy királyokra. De a lényegét, azt hiszem, nagyon jól átértettem. Néztem a fákat, a felhőket, és azt éreztem, hogy odaátról szól, amit olvasok. A nagyságát, a szépségét valahogy visszhangozta a lelkem. Később kispap lettem. Előtte bevitték katonának. A hadseregben volt egy református teológus, aki valamennyire már tudott héberül. Így megkértük őt, hogy tanítson bennünket.

– Úgy tudom, ehhez különleges élménye is fűződik.

– Hát igen. Öt napra fogdába kerülünk, mert észrevettük, hogy Biblia van nálunk.

– De ugye nem sötétzárka vagy hasonló várt Önökre?

– Nem. Napközben dolgoztunk, és bár fapiccseken aludtunk, nem volt elviselhetetlen ez a pár nap. Inkább utána volt rossz, mert attól kezdve jobban figyeltek ránk, ráadásul körülbelül fél évig nem engedtek haza. Leszerelve a katonaságtól kispapként is nagyon érdekelt a Szentírás. Az pedig nagy kegyelem az életemben, hogy több mint három évet Betlehem mellett, a Szentföldön tanulhattam. Ott pedig minden, még a kövek és a fák is a Biblia üzenetét sugározzák, így az szinte beleivódik az emberbe.

– Mit gondol arról, hogy az ideai esztendő a Biblia évének hirdették meg a katolikusok és a protestánsok?

– Komoly üzenet lehet ez a mai magyar társadalom számára: figyeljenek oda a Bibliára. A modern ember sokszor azt gondolja, hogy meg tudja maga is oldani az életét. Aztán egy idő múlva a legtöbben rájönnek, hogy ez nemigen sikerül. Nagyon sok embertársunk keresi az élete értelmét, a kiutakat, csak éppen nem nagyon találja. A Szentírás ebben is segít.

Közös a kincsünk

► A délutáni kerekasztal-beszélgetés központi témája a Szentírás volt. Az eszmecsere egyik résztvevőjét, Beer Miklós váci megyés püspököt elsőként arról kezdtük, római katolikusként hogyan vélekedik a Biblia évének megrendezéséről.

– Tulajdonképpen gyerekkorom óta hozzászóltam ahhoz a „megkülönböztetéshez” – vagy egyenesen talán egyfajta „elítélthez” –, hogy nekünk kevésbé fontos a Szentírás. Katolikusként nem mertük bevallani, hogy mi is szeretjük. Mivel protestáns testvéreink olyan bátran magukénak vallották és vallják a Bibliát – mi talán kissé tartózkodóbbak voltunk. Számomra furcsa, mind a mai napig érthetetlen magatartás volt ez, ezért nekem nagyon nagy örömet jelent, hogy lassan-lassan – hála a különféle ökumenikus találkozónak és a második vatikáni zsinatnak – ezt a fajta „félszegségünket” fel mertük adni, és ma már a világ előtt a protestáns testvérekkel együtt mi is büszkén

valljuk, hogy a könyvek könyve közös kincsünk.

Egy érdekes személyes élményem is fűződik ehhez a gondolathoz: amikor először jártam az egrí érsek magánkápolnájában, csodálkozva vettem szemügyre a berendezést. Középen természetesen az oltár állt. Az egyik sarokban volt az eucharisztia őrzési helye, a tabernákulum, vele átellenben pedig ugyanolyan alakú szép kis fülkében a Biblia. Azóta sokszor és sok helyen el is mondtam ezt, tudniillik hogy Jézus ebben a két megjelenési formában van jelen közöttünk, ez a mi örökségünk. És bár mi, katolikusok eddig szinte csak az eucharisziát hangsúlyoztuk, most, a Biblia évében nagy örömmre kiemelt, díszes helyre tesszük a Szentírást is, és nemcsak szeptember végén, bibliavasárnap, hanem az egész esztendőben.

– Váci megyés püspökként ez ösztönözte tehát arra, hogy ellátogasson a penci bibliatalálkozóra?

– Az egyházmegyében sok szép program követi egymást. Amikor meghallottam, hogy az ökumenikus imahét után ilyen nagyszabású rendezvényt szerveznek a római katolikus, az evan-

FOTO: SZANKAS TAMAS

gélikus és a baptista hívek megszólítására, nagyon megörültem. Nagy várossal készültem erre az összejövetelre. Máriabesnyőről érkeztem ide, és nem csalódtam, valóban nagyon jól éreztem magam. Jó volt ismerős lelkész testvérekkel és hívekkel találkozni, együtt lenni, közösen figyelni a Szentírás üzenetére.

atalálkozó Pencen

Az összeállítást készítette: BODA ZSUZSA és GAZDAG ZSUZSANNA

Mindennapi lelki kenyereink

▶ A biblialálkozó délutáni előadója Várady Endre gyülekezeti lelkipásztor, a Baptista Teológiai Akadémia Írásmagyarázati Tanszékének oktatója volt. Mindebből azt gondolhatnánk, hogy számára elsősorban munkaeszköz a Biblia. Arra kértük, összegezze, valójában mit jelent számára a könyvek könyve.

– A Szentírást „térképnek” tekintem, amely utat mutatva vezet az élet labirintusában, és segít, ha eltévedtünk. Ha naponta elmélyedünk benne, eligazít, és megmutatja az Istenhez és az örök élethez vezető utat.

– Melyek az Ön számára személy szerint különösen is fontos „útjelzők”, azaz igék az említett „bibliai térképben”?

– Két olyan verset emelnék ki, amelyeknek az igazsága többször is beigazodott már életem folyamán, és amelyek

Isten gyakorlati hatalmáról érzékletesen tesznek bizonyosságot. Mózes első könyvének szavai: „Ti rosszat tervezetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt, hogy úgy cselekedjék, ahogyan az ma van, és sok nép életét megtartsa.” Ezenkívül az ötvenedik zsol-

tár 15. verse: „Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítlak, és te dicsőítesz engem.”

– Ön egyébként hogyan olvassa a Szentírást?

– Hívó baptista családból származom, tízéves korom körül kaptam az első saját Bibliámat. A Szentírást rövidebb-hosszabb szakaszokban már többször is olvastam. Idén viszont, a Biblia évében arra az elhatározásra jutottam, hogy folyamatában az elejétől a végéig olvasom el a teljes szöveget. És bár a Magyarországi Baptista Egyházban is létezik az Önöknl ismert Útmutatóhoz hasonló kiadvány, én ebben az esztendőben főként nem ezt forgatom, hanem az angol nyelvű, *Our Daily Bread* (Mindennapi kenyereink) című sorozatot. Emellett naponta, reggelként három-négy fejezetet is elolvasok még az angol nyelvű Szentírásból, hogy így teljesítem az előbb említett, magam elé kitűzött célt.

Szóban, zenével, képekkel

▶ Ahogyan lapunk első oldalán, az eseményről beszámoló tudósításban is olvasható, a penci biblialálkozó szervezői a nap közepén nemcsak a testi, hanem a lelki táplálékról is gondoskodtak. Ebben fontos szerepet vállalt a nagymarosi színjátszó kör is, amelynek tagjai Az Ige igazsága címmel multimédiás előadást mutattak be. A program végeztével Hujbert Istvánval, a kör vezetőjével beszélgettünk.

– A színjátszó kör tizenöt éve alakult többségükben katolikus civilekből, de más felekezetek tagjai, így evangélikusok is vannak sorainkban. Van közöttük üzletkötő, gyógypedagógus, önkormányzati képviselő, nyelvtanár és lapszerkesztő.

Úgynevezett multimédiás előadásainkban nemcsak a szó jut fontos sze-

rephez, hanem a képre és a hangra is nagy hangsúlyt helyezünk. Így például a mai előadásban a bibliai igéket és a hozzájuk kapcsolható verseket gazdag mondanivalót hordozó képanyaggal illusztráltuk – sajnos mindez most a napsütötte penci csarnokban kevésbé érvényesült. A húszperces előadáshoz olyan zenét válogattunk, amelyek jól

kiegészítették a prózai és képi mondanivalót.

Fontos szolgálatnak tekintjük ezt a „munkát”, és örömmel megyünk bárhová, ahová hívnak.

A nagymarosi színjátszó kör honlapja: http://www.nm_szinkor.extra.hu

Panelbeszélgetés egyházvezetői körben

Az ebéd utáni pihenőt követően színes beszélgetésre került sor a gyülekezet előtt. Medgyes Tibor egyházi tévériporter vállalta magára a kérdező szerepét. Beer Miklós váci megyés püspök, Székely János esztergomi-budapesti segédpüspök, Varga Lajos váci segédpüspök, Meláth Attila

baptista egyházkerületi elnök és e sorok írója alkották a válaszolók koszorúját.

Nem mély értelmű és nehezen megválaszolható teológiai kérdések hangzottak el, hanem személyes irányultsága volt a beszélgetésnek: ki hogyan találkozott a Bibliával élete során? A résztvevők

mindegyike keresztény családban nőtt fel, s gyermekkorában bekapcsolódott az adott egyház életébe. Katolikus püspöktársaim zivésen emlékeztek ministráns szolgálatukra. A protestáns beszélgetőtársak pedig az aranymondás-versenyek alkalmaira utaltak, amelyeken egyes bibliaversek könyv nélküli ismeretéről adhattak számot a versenyzők. A konfirmáció és a bérmálás a keresztény úton való elindulás tudatosításának kezdete volt többünk életében.

Fontos volt a beszélgetés egyik résztvevőjének az az őszinte megnyilatkozása, amely után az egyik hallgató így szól: „Azt hittem, hogy a püspökök olyan szent emberek, akik eleve annak születnek. De most hallottam, hogyan kell megharcolniuk a hit harcát, személyes meggyőződésük kialakításának küzdelmét, s ehhez a naponkénti bibliaolvasás milyen nagy segítséget ad. Ők is hús-vér emberek, akik imádkoznak, és bátran vívják a hit nemes harcát. Ennél nagyobb biztatás számunkra, »egyszerű« keresztények számára nem is hangzhatott volna el a Biblia napján!”

■ D. SZEBIK IMRE

A találkozó az 1590-ben nyomtatott vizsolyi Biblia hasonmás kiadásának az oltára helyezésével kezdődött

Egyházi közösségek a biblianapon

A Fokoláre Mozgalom

A tizenhét ágra tagoló Fokoláre lelkiségi és társadalmi mozgalom – az olasz *focolare* szó családi tűzhelyet jelent – a II. világháború után Chiara Lubich alapította. Ma már az egész világon, a hatvanas évek óta hazánkban is vannak tagjai. Húsz éve tartozik közéjük a mérnök-háziorvos házaspár, Nagy Péter és felesége, Márta is, akik Budapestről érkeztek Pencre.

Amikor Lubich és társnői egykor az óvóhelyen az evangéliumot olvasták, minden szava megdöbbenetett őket. Különösen is hatott rájuk János evangéliumának ez a részlete: „...mindnyájan egyek legyünk...” (17,21) Úgy vélték, az a küldetésük, hogy életükkel hozzájáruljanak az egységnek a katolikus egyházon belüli, továbbá a keresztény felekezetek, valamint más vallások, illetve a nem hívők közötti megvalósulásához.

Márta és férje szolt arról is, hogy az alapító kezdeményezésére a '90-es évektől kibontakozott egy új gazdasági mo-

dell, az úgynevezett közösségi gazdaság, amely a szociális problémák megoldásának alapja lehet. Lubich és a mozgalom tagjai szerint az általuk képviselt lelkiségi a politika, a művészetek és a sport világában is új utakat tud mutatni.

Elhangzott, hogy szerte a világban közel harminc tanúságtévként település is létrejött azzal a céllal, hogy az ott élők megtapasztalják és másoknak is bemutassák az evangélium szerint élt életet.

A mozgalom tagjainak nagy része laikus; ők családi, munkahelyi, baráti kapcsolataik révén olyanokkal találkoznak, akiket a templomi igehirdetés nem ér el. Márta és házastársa bevallása szerint a megélt igével először saját magukat szeretnék evangelizálni, majd életük és szavaik tanúságtételével másokat is. Ebben segítséget jelent számukra az úgynevezett életige, az a havonta megjelenő kommentár is, amelyben Lubich a Szentírás egy-egy versét magyarázza.

A Chemin Neuf közösség

A Chemin Neuf közösséget Kókai Árpád és felesége, Klára, illetve Uracs Gábor és Cs. Nagy Tamás mutatta be a biblialálkozóhoz. A Laurent Fabre jezsuita szerzetes által 1973-ban a franciaországi Lyonban alapított, ökumenikus elhivatottságú közösség elkötelezett tagjai különböző egyházakhoz – római katolikus, református, evangélikus, anglikán – tartoznak, ma huszonegy országban mintegy ezer tagjuk van: házaspárok, családok, cölibátusban élő férfiak és nők, akik egyek Jézus Krisztusba vetett hitükben.

A közösség tagjainak életét a Szent Ignác-i lelkiség és a karizmatikus megújulás szellemisége hatja át, fő feladatuknak a képzést tartják. Hazánkban körülbelül négy éve alapítottak Chemin Neuf közösséget, tagjai Neszmélyen, az Örökimádó Nővérek Maria Reparatrix Társaságának lelki gyakorlatos házában, valamint a bodrogolási Lónyay-kastélyban leltek lelki otthonra.

A penci biblianap résztvevői hallhatnak a 2000-ben létrehozott nemzetközi imahálóról (Net for God) is, amelyet ima-, képzési és evangélizációs hálózatként szerveztek az egyházaink és országaink közötti béke és egység megvalósulásának

elősegítésére. Céljuk, hogy nyitottak legyenek mások különbözősége és gazdagsága iránt, hogy ily módon nemzetközi ökumenikus testvériség jöhessen létre. Ahogy ezt Paul Couturier atya 1944-ben lejegyezte: „Ha minden csütörtök este nagycsütörtökre emlékezve az összes keresztény gyülekezethez tartozó hívek egyre nagyobb sokasága ölelné körül a földet egyetlen hatalmas hálót alkotva (...), vajon nem lenne-e az a keresztények egységének hajnalja, mely felvirrad a világra? Vajon nem ezt az őszint, mély és lángoló lelki nyitást várja az Atya, hogy megvalósuljon a látható egység?”

A nemzetközi imahálónak ma hatvan országban tízezer tagja van, Magyarországon jelenleg a fővárosban, Kaposváron, Pécsen, Székesfehérváron és Vácott létezik Net for God imacsoport. A havi rendszerességgel megtartott alkalmon a résztvevők beszélgetnek, énekelnek, majd közösen megnézik azt a videófilmet, amelyet abban a hónapban készített és küldött szét a Chemin Neuf közösség. Ezután kisebb csoportokban cserélik ki gondolataikat a látottakról, majd együtt imádkoznak a hónap igéje szerint.

A Keresztény Fialatok Társasága

A Keresztény Fialatok Társaságát (Kifi) Boldizsár Attila mutatta be a penci ökumenikus biblialálkozó résztvevőinek. Elmondta, hogy társaságuk jogi értelemben közhasznú egyesület, magánzemélyek hozták létre; Pecen 2002 óta vannak jelen. Azon fáradoznak, hogy Krisztust és Isten szeretetét közvetítsék a fiataloknak.

Felekezeti hovatartozástól függetlenül szeretettel várnak minden olyan tizenhárom és húsz év közötti fiatal, aki az ige szerint szeretné élni az életét. Céljuk a közösségépítés, a bibliai lelkiség és a ke-

resztény értékrend közvetítése. Ezekkel az eszközökkel kívánnak alternatívát adni a mai fiataloknak az alkohol, a drog, a cigaretta csábításával szemben.

Törekvésüket különböző programok – például csendesnapok, kirándulások, táborok, sport- és játéknapok – szervezésével igyekeznek megvalósítani. Így szeretnék a fiatalok segítségére lenni abban, hogy a mai világban hitre jussanak, Krisztus-követő életet éljenek, hitükben erősödjenek, nehéz helyzetekben lelki támaszra leljenek, és építsék a saját gyülekezetüket.

Február 9-e nemcsak a penci biblialálkozó napja volt, hanem Szebik Imre születésnapja is – a szervezők virágcsokorral köszöntötték őt

Az egyetemes papság és a lelkeszi szolgálat

Amint múlt heti számunkban hírül adtuk, február 1–2-án Luther-konferenciát rendeztek a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban. Az elhangzott előadások közül kettőnek – Fabiny Tiborénak és Ifj. Hafenschér Károlynak – a rövidített szövegét a február 10-i lapszám 8–9. oldalán közöltük. Az alábbiakban VÉGHELYI ANTAL előadásának rövidített anyaga olvasható.

Egy kis ekklesiológia – bibliai alapvetés

Jézusnak az egyházra, az egyház alapítására vonatkozó kijelentéseit az evangéliumokból ismerjük. Ezek görög nyelven íródtak. Jézus korában nagy jelentősége volt az Ószövetség Septuaginta néven ismert, közkezdelt görög fordításának, amelyben az ekklesiologia a héber Szentírás káhal szavának a megfelelője, és Izrael népét jelenti.

A kortárs zsidók rögtön értették, hogy amikor Jézus a maga egyházáról (ekklézijáról) beszél, akkor a benne hívők népét az ószövetségi Izráellel állítja párhuzamba: az egyház Jézus népe és így Isten új-szövetségi népe. De adódik egy másik párhuzam is: az Ószövetség úgy is beszél Isten népéről, mint nyájáról, melynek maga az Úr a pásztora. Ám az Ószövetség a királyokat is a nép pásztorának nevezi.

Az Újszövetségben – mint általában az ószövetségi analógiák esetében – az Úr itt is csak Jézussal helyettesíthető. Az egyház nyájának Jézus a szó valódi értelmében vett egyetlen Pásztor (Jn 10). De miként Isten az ószövetségben királyokat kent fel népe földi pásztorául, úgy az új szövetségben Jézus elhív és felken Szentlélekkel arra elhívott tanítványokat, hogy az egyház népének pásztorai legyenek.

A pásztor is a nyájhoz tartozik, de nem mint a része, nem egy a bárányok közül, hanem a nyáj az ő kezére van bízva, ő a vezetője. A pásztorok mindegyikét olyan felelőssége van, amilyen a bárányok egyikének sincsen: az egész nyájért felel. De sajátos feladatai is vannak: gondoskodnia kell a (lelki) nyáj (lelki) táplálékáról és a nyájon belüli rendről. Meg kell védelmeznie a gyengébbeket az erőszakosabbakkal szemben, gyógyítania kell a beteget, ölben kell vinnie a járn képtelent, meg kell békíteni a szarvakkal összeakaszkodókat... (Ez 34)

És vannak speciális jogosítványai is: az útirányt például nem a bárányok döntenek el szavazással, hanem a pásztor jelöli ki. Az ő feladata a báránybőr-álcaja alatt hamis tant hirdető „farkas” távol tartása is. A nyíltan támadó ragadozó farkasok pedig fel kell vennie a küzdelmet, és védelmeznie kell a rábizott nyájat – akár élete árán is. Egyszóval: a nyájat nem a bárányok demokratikusan választott testülete kormányozza, hanem a pásztor.

Hogy mi történik akkor, amikor a nyáj útirányát demokratikusan szavazással jelölik ki, azt jól mutatja az aranyborjú története. A Sínai-hegyről visszatérő Mózes – mint pásztor – egyedül állt szemben az aranyborjú imádó nép demokratikusan megszavazott „igazságával”. A tényleges igazság mégis az ő oldalán állt.

Az ószövetségi nép államformája teokratikus királyság volt, de nem teljeshatalmú diktátorral, hanem pásztorral az élén. Ugyanígy az újszövetségi nyáj, az egyház szervezeti formája sem lehet soha demokrácia, hanem csak teokrácia. Ez akkor is igaz, ha a pásztorok lelki és kormányzati hatalmukkal egyaránt visszaélhetnek. A visszaélési lehetősége azonban nem ok a pásztorok és a bárányok között Jézus akaratából fennálló különbség elvitására, elmosására, tagadására.

Az egyház soha nem felejtethi legfőbb és egyetlen Pásztorának szavát, amelyet Péternek mondott: „Legeltesd az én bárányaimat!”, „Órzd az én juhaimat!”, majd ismét: „Legeltesd az én juhaimat!” (Jn 21,15 kk.) Nem a bárányokra bízta, hogy többségi döntéssel megmutassák Péternek a helyes utat!

És arról nem feledkezhetünk meg, hogy miután a Júdás öngyilkossága következtében megfogyatkozott apostoli testület a maga elképzelése szerint választott új tagot Mátyás személyében, Jézus, mintha mi sem történt volna, a damaszuszi úton megjelent az ellene bosszút lihegő Saulnak, és apostolává tette, hogy mint Pálnak neki adja Júdás megüresedett tisztét. Ha a Cselekedetek könyve nem mondná is ki tételesen, ezt nehéz másként értékelni, mint az apostolválasztás eredményének isteni döntéssel való felülírását.

Abból még baj sosem származott, ha Jézus, a jó Pásztor az egyházban felülírta emberek konszenzuson alapuló döntését, de mindig baj lett abból, amikor Jézus elhívását demokratikus választással emberek írták felül.

A nyáj képénél maradván: ha a bárányok maguk közül választanak egy kost, az legfeljebb vezérkos lehet, de soha nem lesz pásztor. A pásztor nélküli, vezérkos után nyargaló nyáj pedig biztos, hogy a vesztébe rohan.

Pásztor viszont csak a nyáj Gazdája állíthat. A pásztor Jézus a juhok közül hívja el, hogy hosszú éveikig keményen dolgozzon a felkészítésén, míg végül Lelkével teszi pásztorrá. Ez akkor is így van,

ha a belső felkészítés mások számára nem látható, nem kontrollálható, hanem csak a felkészítés emberi oldalát, a teológiai tanulmányok elvégzését lehet ellenőrizni.

Hasonló a helyzet a Szentlélekkel való felkenéssel is. Ez sem látható, nem kontrollálható. A püspök kézrátételével történő hivatalos felszentelés mégis ennek reményével történik. A pásztor éppen ezért már nem csak hivatalára nézve különbözik a bárányoktól, hanem mindenekelőtt a Szentlélek neki adott ajándéka ruhazza fel eltörölhetetlenül más karakterrel. Ezt persze lehet vitatni, de – mint látni fogjuk – nem Lutherre hivatkozva.

Véghegyi Antal

Az Újszövetség az egyházat papok királyságának is nevezi. „Ti azonban választott nemzetek, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket” – olvassuk 1Pt 2,9-ben. Az apostol itt nyilvánvalóan 2Móz 19,5–6b-re utal: „Most azért, ha engedelmesen hallgattok szavamra, és megtartjátok szövetségemet, akkor ti lesztek az én tulajdonom valamennyi nép közül, bár enyém az egész föld. Papok királysága és szent nép lesztek.”

Péter apostol itt nem arról beszél, hogy az egyház tagjai papi szolgálatot töltenek be. Hiszen még az Ószövetségben is volt különbség a Lévi papi törzséhez – származás alapján – való tartozás és a tényleges papi tisztség betöltése között. Viszont Lévi papi törzse abban különbözött a többitől, hogy a földi Kánaánban nem kapott örökséget, mert az Úr volt az ő öröksége. Péter apostol ezt az analógiát alkalmazza, amikor levelében 2Móz 19-et idézi. Azt fejezi ki, hogy az egyház népe Isten tulajdona, és Isten az egyház népének öröksége. Szó sincs tehát az ószövetségi papi szolgálatnak vagy papi funkcióknak az egyházban való továbbéléséről! Krisztus egyháza nem papos egyház – legalábbis nem ószövetségi értelemben.

Luther egyetemes papságról szóló nézetéhez nem a Péter-levelel kell alapigét keresnünk. Ez egyben azt is jelenti, hogy az újszövetségi papság nem ekklesiológiai kérdés. Sokkal inkább krisztológiai.

Krisztus, az új szövetség Főpapja

A Zsidókhöz írt levél Jézust az új szövetség Főpapjaként állítja elénk. De nem úgy, mint akiben az ószövetségi főpap szolgálatát folytatódik vagy beteljesedik, hanem mint aki az ószövetségi főpap helyébe

lép, hogy önmagát szánja oda egyszer s mindenkorra érvényű örök áldozatul. Eltörölve az ószövetségi papságot és kultuszt, ő maga lett pap, oltár és áldozat. De ez csupán képes beszéd.

Ezért csak képi értelemben beszélhetünk a hívők Krisztus főpapi szolgálatában való részesedéséről is. Ez megfelel az apostoli hagyománynak. „Abból ismerjük a szeretetet, hogy ő az életet adta értünk; ezért mi is tartozunk azzal, hogy életünket adjuk testvéreinkért” – írja János apostol (1Jn 3,16). „Az Isten irgalmára kérlek tehát titeket, testvéreim, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek...” – mondja Pál (Róm 12,1). „Arra kérlek mindegyiket, hogy tartsatok könyörgéseket, imádságokat, esedezéseket és hálaadásokat minden emberért...” – írja Timóteusnak (1Tim 2,1).

Krisztus mint Főpap kép csupán, de nem kép, amit kifejez: hogy életét adta övéért, hogy a halálján menően odaszentelte életét az Atya akaratának betöltésére, és miközben szenvedett, közbenjárta a bűnösökért. A hívők ebből fakadó egyetemes papsága is csupán kép, de nem kép, amit kifejez: a hívők életüket is tartoznak egymásért föláldozni, testüket élő áldozatként kell odaszánniuk Isten akaratának betöltésére, és szüntelen imádságban kell közbenjárniuk egymásért. Ilyen képi értelemben nagyon is „papos egyház” Krisztus gyülekezete.

Luther az egyetemes papságról

Luther a fentiekhez hasonló értelemben beszél a megkeresztelt hívők egyetemes papságról. Kell, hogy szüntelenül közbenjárjanak egymásért imádságban; kell, hogy életüket Isten kezében tudva áldozatot vállaljanak, és akár életüket is odaadják egymásért. Harmadik papi funkcióként Luther a „consolatio fratrumot”, a testvéri vigasztalást jelöli meg. De Luther gondolkodásában mindez a keresztény élet területére tartozik, nem pedig az egyházi szolgálatára.

Nem érthetjük meg Luthert, ha figyelmen kívül hagyjuk korának egyházi milióját. A középkorban a világi hívők a maguk imádságát leértékelték a papokkal mondatott imádsággal vagy misével szemben. Luther ezért imádságra való buzdításnak szánja az egyetemes papságra való hivatkozást: ne imádkoztass a beteg hozzátartozóért, hanem imádkozz érte te magad! A te közbenjáró imádságod, ha hittel és kitartással mondd, semmivel sem kevésbé hatékony, mint az az imádság vagy mise, amelyet a pappal mondatnál érte. És ne váltsd ki az egyháznak felajánlott adománnyal azt az áldozatot, amelyet neked magadnak kell meghoznod: az időből, az erődből vagy bármiből, amivel megtehetnéd. Ez Luther mondanivalója, amikor egyetemes papságról beszél.

Luther az egyházi szolgálatról

Ha úgy találtuk, hogy az egyetemes papságról szólva Luther megnyírbálja az egyház hivatalos szolgálatát végző papok/lelkészek privilégiumait, és a másokért való áldozathozatalát, az imádságban való közbenjárást és a testvéri vigasztalást a világi hívők hatáskörébe utalja, akkor azt is meg kell látnunk, hogy ez csak az érem egyik oldala. Az egyház néha papnak, néha lelkésznek, máskor prédikátornak mondott hivatalos szolgálattevőitől csak az Isten népének képviselőitében Isten felé irányuló közvetítő szerepüket vitatja el mint fölöslegeseket. Ezzel szemben Luther még a római egyháznál is markánsabban hangsúlyozta a hivatalos szolgálattevőknek Istentől az Isten népe, a gyülekezet felé irányuló közvetítő szerepét.

A konferencia résztvevőinek egy csoportja

Ezt nem az ószövetségi papi funkciók, hanem a prófétai szerep kör továbbélésével indokolta. Ahogy a prófétáknak közvetíteniük kellett Isten aktuális üzenetét a választott népnek, úgy kell az egyház hivatalos igeszolgálatát végző személynek – a Szentírás igéi alapján – Isten aktuális üzenetét közvetítenie az egyház népének, a gyülekezetnek.

Az egyház babiloni fogságáról szóló könyvecske világosan tükrözi Luther felfogását: „...akiket pedig mi papoknak nevezünk, azok szolgák, (...) és a papság (sacerdotium) semmi más, mint szolgálat (ministerium). Hasonlóan mond Pál 1Kor 4,1-ben: »Ki-ki úgy ítéljen felőlünk, mint Krisztus szolgái és Isten titkáinak sáfárai felől.« (...) Így írja le ugyanis Isten a papot Malakiás próféta által: »A pap ajkai őrizték a tudományt, és tant keresnek szájából, mert a Seregek Istenének követte ő.« (Mal 2,7) Azért feltétlenül biztos dolog, hogy aki nem a Seregek Istenének »angyala« (azaz követe [a szerző megjegyzése]), vagy más célra, és nem követségre (angelatum) hívatik meg, az éppenséggel nem pap.” Luther ezt Róma gyakorlatával szemben mondja, amelyben a papság iránya megfordul, és tartalma a miseáldozat előkért és holtakért való felajánlása lesz. Luther felfogásában Róma a papot Istennek az emberhez küldött követéből az ember Istenhez küldött követévé – az ő kifejezésével miseáldozattá – fokozta le!

Papos egyház vagyunk-e? Luther válasza erre az, hogy papos egyház vagyunk, ha pap alatt Isten követét értjük.

A pap tehát a Seregek Istenének »angyala«, Isten követe, akit mindenekelőtt maga Isten hív el és szentel föl Szentlelke által. De nem közvetlenül, hanem az egyház erre rendelt hivatalának és hivatalos személyeinek a segítségével. A zsinatokról és az egyházról című, 1539-ben írt könyvében, az egyház hét ismertetőjéről szóló részben írja Luther: „...az egyház egyházi szolgákat avat és hív meg, és vannak hivatalai, amelyekbe embereket állít. Mert az egyháznak szüksége van püspökökre, lelképásztorokra, prédikátorokra, akik nyilvánosan és személyesen szolgálatot adnak a (...) szentségeket az egyház által és annak nevében, de még inkább Krisztus rendelkezéséből. (...) Az igazi apostolok, evangélisták és próféták pedig arról ismerhetők fel, hogy Isten igéjét hirdetik, és nem Isten igéje ellen prédikálnak. Ha tehát az apostolok és próféták kihaltak, másoknak kellett jönni helyükbe, és fognak is még jönni a világ végezetéig. Mert az egyháznak a világ végéig nem szabad elenyésznie, ezért az apostolok, evangélisták és próféták is szükségképpen megmaradnak, akárhogy hívják is azokat, akik Isten igéjét hirdetik, és Isten szolgájak.”

Luther szerint tehát nem az elnevezés a fontos. Az egyházban az ige szolgálatát azonban semmiképpen sem egyetemes funkció! Erre Isten elhívott követeinek van felhatalmazásuk. Formálisan az egyház gondoskodik fölkészítésükről, szenteli föl és állítja szolgálatba őket, de mindenkor Jézus Krisztus személyes elhívását feltételezve. Ebből Luther soha nem engedett. Miként abból sem, hogy a pap az egész istentiszteleten Isten követeként szolgál, „az Atya, Fiú, Szentlélek nevében” tesz mindent. Isten nevében köszönti a gyülekezetet. (Helytelen a „Kegelem nekünk és békesség...” köszöntés.) A pap Isten bűnbocsánatát adja a feloldozás igéiben, és az elbocsátáskor Isten áldását nemcsak kéri, de közvetíti.

Luther a papokat nemcsak az ige szolgálatának, hanem pásztoroknak is mondja, „mivelhogy a legeltetés, vagyis a tanítás a kötelességük”.

Az igehirdetés más műfaj, nem pótolja a tanítást. A pásztori beszélgetésben a másik meghallgatása, vigasztalása, a vele való együtt imádkozás nélkülözhetetlen, de nem elég: Luther szerint tanítani is kell. Ez nem von le semmit annak jelentőségéből, amit Luther a már idézett A zsinatokról és az egyházról című könyvében így mond: „A szent ige az az igazi szentség és az az igazi kenet, amely felavat az örök életre. (...) A külső ígéről mondom ezt, arról, amit emberek élő szóval hirdetnek. Ezt hagyta Krisztus hagyatékának maga után mint nyilvánvaló jelet, hogy megismerhető legyen róla az ő egyháza és a szent keresztény nép mindenütt a világon. (...) Jegyezzük meg, hogy az ige az első fő szentség, miként Szent Ágoston is mondja: »Ecclesia verbo Dei generatur, alitur, nutritur, roboratur.« (Az egyházat az Isten igéje szüli, tartja, táplálja, erősíti.)”

A papot az egyházi latinban a sacerdos szó jelöli, amely azt jelenti: megszentelő. Nem kellene félünk ettől a szótól. A pap mint megszentelő vállalható megjelölése a hivatalos egyházi szolgálattevőknek. Hiszen – mint Luther mondja – Isten igéje szentel meg mindent, a pap pedig mint Isten követe mindegyikét Isten igéjének szolgája és Isten népének tanítója, hogy Isten népe a papok szolgálatát által megszentelődjék. 16. századi evangélikus reformátoraink még nem is ódzkodtak a pap szó használatától. Erre utal például Sztárai Mihálynak Az igaz papságnak tüköre címmel 1559-ben Huszár Gál által nyomtatott és megjelentetett komédiája.

Hogyan gondolkodhatunk helyesen kapcsolatainkról?

Az élet legnagyobb izgalmi, örömei és a szeretet emberi kapcsolatainkból fakadnak. „Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három; ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet.” (1Kor 13,13) De mindezek mellett a legnagyobb fájdalmakat és csalódásokat is ezen a területen szerezük. „Ha pedig egymást marjatók és faljatók, vigyázzatok: el ne emészétek egymást!” (Gal 5,15)

Amikor frusztrált vagy... Amikor a düh és a sérelmek elviselhetetlenné válnak... Amikor zavartnak és fásultnak érzed magad... Amikor csak magad körül forognak a gondolataid, mit tehetsz?

Köszönd meg Istennek a különbségeket. Azzal biztosan egyetértesz, hogy különbözőek vagyunk: férfiak és nők, felnőttek és gyermekek, és még sorolhatnánk. Más hogy gondolkodunk, másként végzünk a munkánkat, máshogy vásárolunk, sőt még a tévét is másképp nézzük! Isten különbözőnek és egyedinek teremtett bennünket. „Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket.” (1Móz 1,27) „Fogadjátok be tehát egymást, ahogyan Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére.” (Róm 15,7)

Menj Istenhez a csalódásaidal. Semmi sem tökéletes, és a dolgok legtöbbször

nem úgy alakulnak az életünkben, ahogyan mi szeretnénk. Él bennünk egy túlidealizált kép a kapcsolatokról is. Százszorszép hercegnő és Hamupipőke azonban nem a valós élet szereplői. A házastársam, a gyermekeim, a munkám és a barátaim sem úgy változnak, ahogy én azt elképzeltem. Mit teszel ilyenkor? Menj Istenhez a csalódásokkal. Egyedül ő képes megadni neked mindazt, amire szükséged van, és amit másoktól nem kaptál meg.

Az emberek nem tökéletesek, nem lesznek mindig a segítségdre, sőt sokszor cserbenhagynak, Isten azonban soha. Választhatsz: szembenézel a csalódással, vagy elmenekülsz. „...teljes aláza-tossággal, szelídséggel és türelemmel; viseljétek el egymást szeretettel...” (Ef 4,2) A szeretet „mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent elűr” (1Kor 13,7).

Bízd Istenre az érzelmeidet. Mi van akkor, amikor nem érzed úgy, hogy szeretted a házastársadat, a gyerekeidet, a főnököt vagy éppen a lelkészdet? „Istennél van segítségem és dicsőségem, erős sziklám és oltalmam az Isten.” (Zsolt 62,8) Isten beteljesíti ígéreteit. A szeretet érzelem és cselekedet is egyben. Tedd tehát szeretettel a dolgaidat. Az érzelmeink, akárcsak a tenger vize, erősen hullámzóak. Mondhatod-e azt, hogy szerelmes voltál a há-

zasságod minden egyes percében? Nem lehetél mindig szerelmes, vagy ha igen, akkor még csak egy órája vagy házas! Tedd a dolgodat, és közben hagyd, hogy az érzelmeid lecsillapodhassanak. A problémákkal azonban próbálj szembenézni, és ne temesd el őket. A gyógyulás akkor kezdődik, amikor leleplezzük az érzelmeinket. Beszélj először Istennel, majd azzal az emberrel, akivel rendezni akarsz a kapcsolatot, és bízz Istenben, hogy ő elvégzi a munkát.

Kérj Istentől vezetést és bölcsességet. Kérd őt, hogy mutassa meg a helyes irányt, és hidd el, meg fogja mutatni. „De hittet kérje, semmit sem kételkedje, mert aki kételkedik, az olyan, mint a tenger hulláma, amelyet a szél sodor és ide-oda hajt.” (Jak 1,6) Ő szót hozza a Biblián és a keresztény barátokon keresztül. A Teremtő tudja azt, hogy mi a legjobb a teremtményeinek.

Légy Jézus a példaképed – vajon ő mit tene? Légy kedves, bocsáss meg másoknak, ne légy önző, hanem tartsd a másik embert többnek önmagadnál. Légy szerény. Próbáld ki ezeket a dogákat már a héten. Ha segítségre van szükséged, kérj Jézustól. „Gyermekeim, ne szóval szerezünk, ne is nyelvel, hanem cselekedettel és valóságosan.” (1Jn 3,18)

■ ROBERT J. TAMASY
(Forrás: Monday Manna)

Amiről az aprók beszélnek...

Kivonják őket a forgalomból, mert túlpicik, értéktelenek, és többe kerül az előállításuk, mint amennyit valójában érnek. Ha pedig feltétlenül búcsúznunk kell tőlük, ezt úgy is megtehetjük, hogy segítjük a gyermekeket.

Egyházunk egyik legötletesebb és legkedvesebb akciója az aprópénzek összegyűjtése. És bár – ismervé az intézmények finanszírozási rendszerét – biztosan jól jön minden evangélikus óvodába egy-két új színes képeskönyv vagy játék az összegyűlt forintokból, talán sokkal jelentősebb a gyűjtésnek a kevésbé kézzelfogható haszna: ha egy apró egyház apró emberei összeadják az apróikat, egy-egy intézmény kisebb álmát válthatják valóra.

Mielőtt azonban a templomi gyűjtőhelyen a többi közé dobnánk az utolsó egyforintost, vegyük a tenyerünkbe, nézzük meg minden oldalról az apró érmét! Vizsgáljuk meg ezt a fémből formált apró műremeket, melyen egykor hónapokat dolgoztak grafikusok, éremtervezők, hogy aztán a legtökéletesebb formában használják milliók napról napra. Aztán idővel a fénye megkopott, itt-ott deformálódott, és a közelmúltban még az is kiderült, hogy a sérült, fénytelené vált külső még értéktelenebb belsőt rejt. Ezért egy napon megszűnik létezni.

Kicsit talán hasonlítunk rájuk: gondosan formált minket a Teremtő, testünk-

ben megkaptuk az élővilág legcsodálatosabb és legösszetettebb szerkezetét. Aztán idővel megkopik a szervezet, gyengül az ideg-, és sérül az immunrendszer. A hétköznapiak során sodródunk a tömeggel, gurulunk erre, vetődünk arra, végül pedig kénytelenek vagyunk mindannyian rádőlni: megromlott belsőkön annyit sem ér, mint beteges testünk.

Milyen jó, hogy a mi Urunk nem a milliós tranzakciók, a csoportos beszédei megbízások Istene! Nemcsak hogy nem dobja félre, hanem felveszi, sőt meg is keresi az elveszett aprót. Képes ott hagyni a kilencvenkilencet, hogy annak az egyetlennek a nyomára bukkanjon, akárcsak az elveszett juhról, illetve az elveszett drahmáról szóló példázatban szereplő pásztor, illetve asszony. „És ha megtalálta, összehívja barátait és szomszédasszonyait, és így szól: Örüljétek velem, mert megtaláltam...” (Lk 15,9)

Még van időnk, hogy hagyjunk magunkat megtalálni, engedjük, hogy Istenünk a tenyerébe vegyen bennünket. Az idő azonban sürget mindannyiunkat. Egylőre ugyanis csak arról szólnak a hírek, hogy az egy- és kétforintosok ideje február végén lejár. Nem feledkezhetünk meg azonban arról sem, amit Megváltónk üzen nekünk: „Vigyázzatok, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok!” (Mt 25,13)

■ L. J. Cs.

Kedves Gyerekek!

► Mostani hatrészes sorozatunkban Ákossal és Matyival, a két jó barátal képzeletben egy gyülekezeti rajzsakkörön vehettek részt, amelyet Szépdombi Zsolt festőművész tart. Zsolti bácsi minden alkalommal egy-egy bibliai szemlélyről és a szüleiről mesél. A sakkörös gyerekek lefesthetik a családot, ti pedig megoldhatjátok a hozzájuk kapcsolódó feladatokat. A helyes megfejtéseket – akár a hatodik rész után összegyűjtve – küldjétek el szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: Gyermekvár. Jutalmul ajándécsomagot kaptok.

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

Nem halálra, hanem „életre ítélte” őt. Vagyis megjelölte, hogy senki se ölhesse meg, de bujdosnia és kóborolnia kellett. Hiába akarta volna a földet művelni, többet már nem termett volna a számarra. Ezért hazátlanul kellett szörnyű tetteinek az emlékét magával vinnie, amerre csak járt.

Zsolti bácsi a következő szavakkal fejezte be a történetet:

– Ha van testvéretek, nagyon becsüljétek és szeressétek egymást! Ha öröme van a másiknak, örüljétek vele, ha bajban van, segítsetek neki! Soha ne akarjátok rosszat egymásnak!

Melyik úton indult tovább Kain, miután megkapta büntetését az Úrtól?

4.

Ákos büszkén nézegette gyarapodó rajztömbjét. Barátja, Matyi épp akkor lépett a gyülekezeti terembe. Szemmel láthatóan valami bántotta őt.

– Mi a baj, Matyi? – kérdezte tőle Ákos.

– Annyira rossz volt, mert amikor elindultam otthonról, a szomszédunkban Márk és az öccse megint nagyon veszekedett. Emlékszel, a múltkor még te is hallottad, és mondtad is, hogy milyen csúnya szavakat vágnak egymás fejéhez. Hát ez ma sem volt másképp, még az utcán is hallani lehetett. Mi is szoktunk a bátyámmal vitatkozni, néha még birkózunk is egyet, de ilyen csúnyán sosem beszélünk egymással. Márkon szinte érezni lehet, hogy milyen irigy a testvére.

– Nagyon érdekes, hogy idefele jövet ilyen élményed volt – mondta Zsolti bácsi. – Ugyanis ma mi is egy testvérpárról fogunk beszélgetni. Nagyon szomorú a történet, és nincs is jó vége. Kitaláltátok, hogy vajon kikre gondoltam?

– Talán Kainra és Ábelre? – kérdezték a gyerekek.

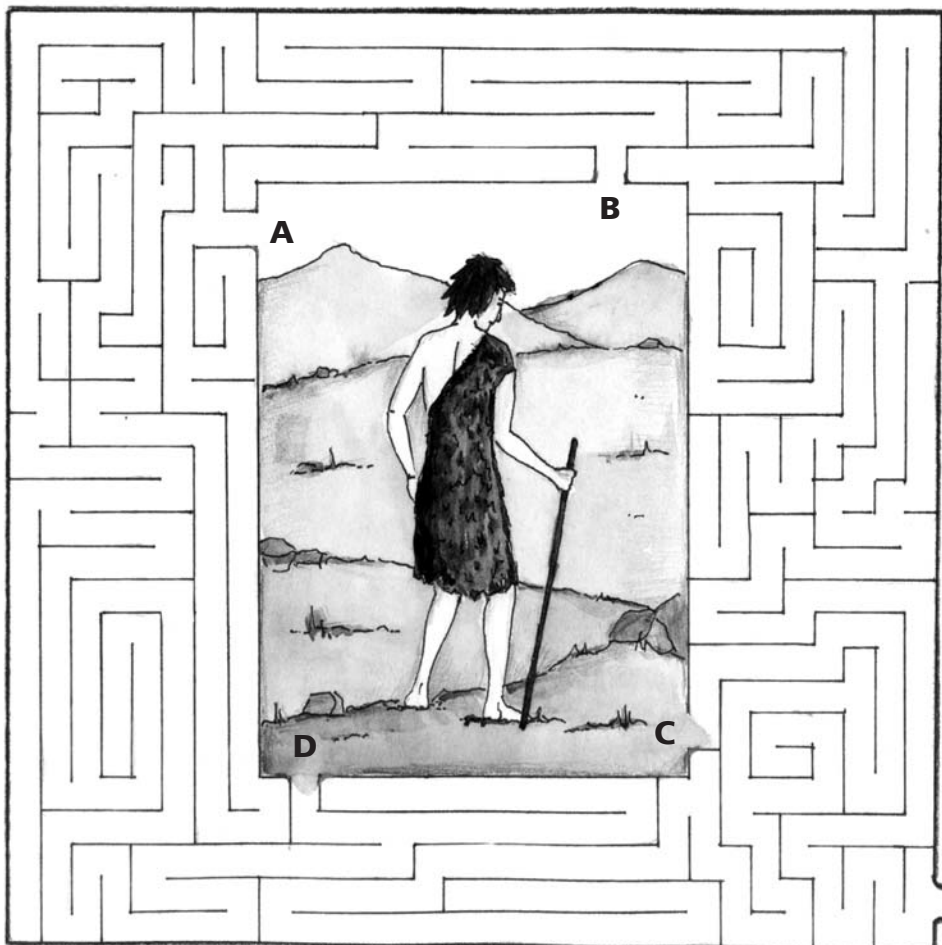
– Igen, rájuk. Mint tudjátok, az első emberpárt Ádámnak és Évának hívták. Az első fiukat Kainnak nevezték el, a másodikikat Ábelnek. Amikor a testvérek felnőttek, Kain földműves lett, Ábel pedig juhász.

Egyszer mindketten áldozatot mutattak be az Úrnak. Kain nagy gondal kiválasztotta a legjobb termésüket, és

Ábel is a legformásabb, legegészségesebb bárányokat vitte az oltárhoz. Az Úr azonban a fiatalabb testvér áldozatát fogadta el, annak a füstje szállt egyenesen az ég felé. Kain nagyon mérges lett, és látszott, hogy nagyon irigy a testvére.

Később sem tudta megbocsátani Ábelnek ezt az esetet, ezért egy nap elhívta öccsét a mezőre. Ott rátámadt, és megölte őt. Az Úr, amikor ezt látta, megkérdezte Kaintól: „Hol van Ábel, a testvéred?” Ő pedig hazudott, amikor ezt válaszolta: „Nem tudom. Talán őrzője vagyok a testvéremnek?”

Az Úr azonban pontosan tudta, hogy mi történt, ezért megbüntette Kaint.

RAJZ: JENES KATALIN

A penci ökumenikus bibliaiálkozó oltára

FOTO: BODA ZSUSZA

HETI ÚTRAVALÓ

Isten abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk. (Róm 5,8)

Bőjt 2. hetében az Útmutató reggeli és heti igéi az Úr engedelmes Szolgáját állítják elénk. Az ő keresztáldozata érettünk, helyettünk és miattunk történt. „Az Úr Jézus tehát egyrészt a világ legnagyobb és egyetlen »bűnöse«, mert hiszen mindnyájunk bűne rajta van; másrészt pedig az egyetlen igaz és szent, mert hiszen senki sem lehet Isten előtt igaz és szent, hanem csak általa. Aki hiszi ezt, azé a bűnök bocsánata és az örök élet.” (Luther) – A gonosz szőlőművesek nem hitték a szeretett Fiúnak, hanem „megragadták, megölték és kidobták a szőlőn kívülre” (Mk 12,8). Így lett az örökség – a sarokkő Jézus – sokaké Isten megelőző szeretete által. „Mert ha akkor, mikor ellenségei voltunk, megbékéltetett minket az Isten önmagával Fia halála által, akkor miután megbékéltettünk, még inkább üdvözíteni fog élete által.” (Róm 5,10) Dávid önmaga benső lényegére „emlékezteti” Istent: „Emlékezzél meg, Uram, a te irgalmasságodról és a te jóvoltodról, melyek öröktől fogva vannak.” (GyLK 686,5) Vezérgéknk szerint mi már múlt időben gondolhatunk arra, hogy „úgy szerette Isten a világot...” (Jn 3,16); így „hozzád emelem, Uram, lelkemet, Istenem, benned bízom, ne szégyenüljek meg” (Zsolt 25,1.2; LK)! Isten ószövetségi szolgálói tetteikkel s egész életükkel az Úr engedelmes Szolgájának előképei. Jeremiás szó szerint elmondta az Úr üzenetét, ezért elfogták és meg akarták ölni. „De tudjátok meg, hogy ha megölték, ártatlan vér terhel benneteket, ezt a várost és lakóit”, mint a gonosz szőlőműveseket! „Jeremiásnak azonban a pártját fogta Ahikám (...), és nem ölték meg” akkor (Jer 26,15.24). Jób a betegségében is istenfélő maradt – „Ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadnunk” (Jób 2,10) –, pedig a saját felesége által kísértette meg! Mózes ivóvizet fakasztott a Hóreb sziklájából. „Azután elnevezte azt a helyet Massának és Meribának (...), mert így kísértették az Urat: Közöttünk van-e az Úr vagy sem?” (2Móz 17,7) Mi vallhatjuk: itt az Isten köztünk, és Fiában ismerhetjük meg őt. „Aki azt mondja: ismerem őt, de nem tartja meg parancsolatait, az hazug, és abban nincs meg az igazság...” (1Jn 2,4) Istennel csak bűnünk felismerése, megvallása által kerülhetünk közösségbe, mert „hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól” (1Jn 1,9). Bőjt második péntekén Jézus másodszor szőlő haláláról s feltámadásáról: „...az Emberfia emberek kezébe adatik!” Az Úr Szolgája szerint „aki a legkisebb mindnyájatok között, az a nagy” (Lk 9,44.48). Pál, Krisztus Jézus szolgája tudja, „hogy az ember nem a törvény cselekedetei alapján igazul meg, hanem a Krisztus Jézusba vetett hit által”. Azóta követőimnek személyes vallomása: „...többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem...” (Gal 2,16.20) „Mily csodás szeretet! (...) Őt áldja megváltott életem. (...) Úr volt ég, föld felett, / És értem ő, az Úr szolgálta lett.” (EÉ 386,1.3.2)

■ GARAI ANDRÁS

HIRDETÉS

Kedves könyvterjesztő testvérünk!

Két éve indult közös kezdeményezésünk, a tavaszi könyvmissziós szakmai nap a gyülekezeti könyvterjesztők, az egyházi könyvesboltok és a keresztyén könyvkiadással (el)hivatászerűen foglalkozók körében lassan hagyománnyá válik. A március 1-jére tervezett ideai találkozó programjának összeállításában felhasználtuk az elmúlt két év tapasztalatait, a résztvevők kérdőívén adott válaszait, illetve tanácsait. Mivel több száz embert érint az esemény, fontosnak tartjuk, hogy lényeges kérdésekkel foglalkozzunk, konkrét segítséget is nyújtva. Ugyanakkor nem előre megragott formákat vagy módszereket akarunk propagálni, hanem fórumot szeretnénk teremteni annak a közösségnek, amelynek valószínűleg te is tagja vagy – vagy tagja lehetsz –, ha ezeket a sorokat olvasod. Részvételeddel segíthetsz másokon, de segíthetsz magadon is.

A könyvmissziós szakmai nap céljait az alábbiak szerint lehetne összefoglalni: az olvasás és a könyvek népszerűsítése, különös tekintettel a Bibliára; szakmai kérdésekben való konzultáció, segítségnyújtás; egy-egy kiemelt téma megvitatása; kiadók újdonságainak bemutatása (kiállítás és vásár); kapcsolatiépítés a keresztyén könyvkiadás/terjesztés résztvevői között; személyes biztatás, lelki bátorítás nyújtása.

Meggyőződésünk, hogy a gyülekezeti könyvterjesztés elősegítheti a közösségek lelki-szellemi fejlődését, a kultúra és az egész keresztyénység iránti elkötelezettséget.

Köszönjük, hogy céljaink megvalósulását ennek a rendezvénynek a hathatós támogatásával immár harmadik éve segíti a Magyar Szak- és Szépirodalmi Szervek és Kiadók Reprográfiai Egyesülete (Maszre).

Honlapunkon – <http://www.konyvmisszio.hu/> – a helyszínnel, a programokkal, tudnivalókkal kapcsolatban szeretnénk információt nyújtani, valamint lehetőséget az on-line regisztrációra, mivel a rendezvényen való részvétel idén is ingyenes, de előzetes regisztrációhoz van kötve.

Ha kérdése merül fel a szakmai nappal kapcsolatban, a konferencia napjáig az info@konyvmisszio.hu e-mail címen feltehető.

Harmadik könyvmissziós szakmai nap

2008. március 1., szombat, 9.20–17.00
Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégium
1092 Budapest, Kinizsi utca 1–7.

8.45–9.20: Regisztráció

9.20–9.35: A Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégium énekkara

9.35–9.40: Köszöntőt mond *dr. Herjeczki Kornél*, a Harmat Kiadó igazgatója

9.40–10.00: Igei szolgálat – *Damási Dénesné Judit*, a Parakletos Kiadó vezetője

10.00–10.50: Könyv a családban, könyv a családért – *dr. Bagdy Emőke*,
a KGRE Pszichológiai Intézetének tanszékvezető egyetemi tanára

10.50–11.15: Kávészünet

11.15–11.30: 2008. A Biblia éve – *Galsi Árpád*, a Kálvin Kiadó igazgatóhelyettese

11.30–11.50: Zenei program

11.50–12.30: Biblia és játék – *Miklya Luzsányi Mónika*, *Kállai Nagy Krisztina*,
Miklya Zsolt

12.30–13.30: Ebédészünet

13.30–14.30: Kiscsoportos műhelymunka. Témavezetők és témák:

– *Fodor Csaba* – A Biblia éve program

– *Miklya Luzsányi Mónika* – Biblia és játék, gyakorlati kérdések

– *Lukács Tamásné* – A gyülekezeti könyvterjesztés könyvelési, számviteli kérdései

– *Kovács Gergő* – Kis helyen nagy lehetőségek; a könyvasztal elrendezése, kirakatrendezés

12.30–17.00: Könyvvásár

HARMAT

Kálvin Kiadó

Luther Kiadó

Harmat Kiadó Kálvin Kiadó Luther Kiadó

HIRDETÉS

A pestszentlőrinci gyülekezet (1183 Budapest, Kossuth tér 3.) Lőrinci Érdeklődők Teaházának lesz vendége Kőszeghy Miklós történész, egyetemi docens, Ószövettség-kutató február 17-én, vasárnap 16 órától. Előadásának címe: *Jeruzsálem: A szent város életre keltése Dávidtól Nabukodonozorig*. Minden – a Szentírás iránt – érdeklődőt szeretettel várunk!

ISTENTISZTELETI REND | 2008. február 17. – Budapest

Böjt 2. vasárnapja (Reminiscere). Liturgikus szín: lila.

Lekció: Mt 15,21–28; 1Thessz 4,1–8. Alapige: Ézs 5,1–7. Énekek: 81., 189.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bittner Abigél; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Holger Manke; du. 6. Bence Imre; **II., Húvösvölgyi út 193., Fehé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4. II. Sztrojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; du. 4. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Balintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., liturgikus) Smidélusz Gábor; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. Gerőfi Gyuláné; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Szirmai Zoltán; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv., szupplikáció) Galambos Ádám; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (szupplikáció) Galambos Ádám; **VIII., Bláthy Ottó u. 10.** (Betánia Szeretetszolgálat) de. 9. Benkőczy Péter; **IX., Haller u. 19–21., I. emelet** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; du. 6. (vespera) dr. Joób Máté; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Joób Máté; **Budaörs, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budaörs, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; du. 6. (zenés áhítat) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere** de. 10. Vladika Zsófia; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Marschalkó Gyula; **Rákospalota, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Marschalkó Gyula; **Rákosszabó, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákospalota, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Hulej Enikő; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Hulej Enikő; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máté; **Budaörs, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Megjelent az új egyházi adattár

Új egyházi adattár látott napvilágot az Oktatási és Kulturális Minisztérium (OKM) gondozásában. A kötetet Csepregi András, a tárca Egyházi Kapcsolatok Titkárságának vezetője mutatta be február 4-i budapesti sajtótájékoztatóján.

A rendszerváltás utáni egyházpolitika eredménye ez az egyszerű, könnyen áttekinthető kiadvány – mondta Csepregi András –, amely 1990 óta tizedik alkalommal jelenik meg, és időről időre frissítve közli Magyarországon működő egyházak adatait. Emlékeztetett arra, hogy az előző, kilencedik kötet 2001–2002-es adatokat tartalmazott.

Újdonságként említette a titkárságvezető a legutóbbi, 2007-ben lezárt kiadvánnyal kapcsolatban, hogy két tanulmánnyal egészült ki. Az egyik az Egyházi Kapcsolatok Titkárságának tevékenységét, a másik az egyházi ingatlanrendezést mutatja be. Az utóbbi egyedülálló, hiánypótló munka – tette hozzá.

Csepregi András hangsúlyozta: 1990 óta Magyarországon állami szervek nem

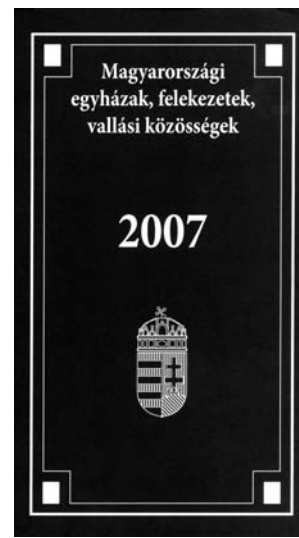
ellenőriznek egyházakat; az Egyházi Kapcsolatok Titkárságának az a feladata, hogy ápolja a kormányzati és az egyházak kapcsolatát. Ezt annak alátámasztására jelentette ki, hogy a legújabb kötetben sem szerepel minden magyar-

országi egyház, mert állami szerveknek nincs jogosultságuk kiadni az egyházak adatait, ha azok nem járulnak hozzá.

Ezzel kapcsolatban elmondta, hogy kifejezetten azok az egyházak jelennek meg a tízezer példányban, ingyenesen terjesztett könyvben, amelyekkel a kormányzat kapcsolatot ápol: APEH-számuk van, ingatlanrendezésük volt, intézményt tartanak fenn, vagy állami támogatást kapnak. Az utóbbi kiadott kötethez képest így is harminc egyházzal több szerepel a mostani kiadványban – jegyezte meg.

Ismertetése szerint az egyházakra vonatkozó adatok egy része változhat; a változások folyamatos nyomon követésére találták ki az on-line verziót, amelyet a közeljövőben feltesznek a tárca honlapjára csakúgy, mint az egyházakkal kapcsolatos összes törvényt teljes terjedelemben.

► MTI

A kiadvány Egyed Judittól igényelhető az egyed.judit@okm.gov.hu e-mail címen.

Holdfogyatkozások a Bibliában

Február 20-áról 21-ére virradóra a tavalyi év után újra teljes holdfogyatkozás figyelhető meg Magyarországról. A totalitás 4 óra 1 perckor veszi kezdetét, és 4 óra 50 percig kísérhető figyelemmel. A Holdnak a Föld árnyékúpjába való lépését az idén különösen érdemes megfigyelni, mivel legközelebb csak 2011-ben lesz látható a látványos természeti jelenség.

A Biblia is számos holdfogyatkozás leírását tartalmazza. Ezeknek, illetve a napfogyatkozásoknak az említése kiemelkedően fontos a kronológia elnevezését segéd tudomány művelők számára, hiszen gyakran csak ily módon van lehetőség arra, hogy bizonyos múltbeli események megtörténtét a történelemtudomány, az egyháztörténet pontosan helyezze el az emberiség kultúrtörténetének időskáláján.

Az Ószövetség legismertebb csillagászati elemeket tartalmazó részei Józsué könyvének 10,12–13 fejezeteiben szerepelnek: „Amikor az Úr Izráel fia kezébe adta az emóriákat, Józsué az Úrhoz szólt, és ezt mondta Izráel jelenlétében: Nap, maradj veszteg Gibeonban, te is, hold, az Ajjál-völgyben! És veszteg maradt a nap, megállt a hold is, míg ellenségein bosszút állt a nép. Meg van ez írva a Jásár könyvében. Megállt a nap az ég közepén, nem sietett lenyugodni egy teljes napig.”

A hold- és napmegállás csodája egyértelműen fogatkozásokkal magyarázható – állapította meg többek között Ponori Thewrewk Aurél kronológus. A napfo-

gyatkozás Kr. e. 1223. március 5-én történt, míg a bibliai leírás az Ajjál-völgy közelében március 19-én megfigyelhető holdfogyatkozást örököltette meg.

Az Ótestamentum egyébként a következő holdfogyatkozásokat írja még le: „Megáll örökké, mint a hold, és bizonyos, mint a felhőben lévő bizonyosság.” (Zsolt 89,38; Károli-fordítás) „A nap és hold megállnak helyükön, miközben nyílnak a föld felett a kopjád villanásától.” (Hab 3,11) Érdemes megemlíteni Bartha Lajos kutatási eredményét is: a csillagásztörténész az erdélyi szász lutheránus Nösser Simon 1595-ös brassói krónikájában ugyanúgy napmegállításként találta meg az abban az esztendőben látható részleges napfogyatkozást.

Holdfogyatkozás bekövetkeztekor a földi atmoszférában kevésbé szóródó vörös fény eljut bolygónk árnyékúpjába is, így kísérőnk a földi légkör pillanatnyi portartalmtól függően a narancson át a rozsdavörös, a vörösről, sőt szürkés-barnás árnyalatokig különböző módon mutatkozhat. Ilyen jellegű holdfogyatkozás-leírásokból is több olvasható a Bibliában: „És elpirul a hold, és megszegegyül a nap, mikor a seregek Ura uralkodik Sion hegyén és Jeruzsálemben: s vénei előtt dicsőség leszen.” (Ézs 24,23; Károli-fordítás) „A nap sötétségé válik, a hold pedig vérré, minekelőtte eljő az Úrnak nagy és rettenetes napja.” (Jóel 2,31; Károli-fordítás) „A nap sötétségé válik, és a hold vérré, minekelőtte eljő az Úr-

nak ama nagy és fényes napja.” (ApCsel 2,20; Károli-fordítás) „Azután látám, mikor a hatodik pecsétet felnyitotta, és imé nagy földindulás lőn, és a nap feketévé lőn, mint a szőrkész, és a hold egészen olyan lőn, mint a vér...” (Jel 6,12; Károli-fordítás)

Vannak szentírási fejezetek, melyek a Hold elsötétedése, „megveretése” utaló kitételeket tartalmaznak, s melyeket kétséget kizáróan – a szöveg keletkezésének idején vagy azt megelőzően – a bibliai eseményt leíró szerző által átélt holdfogyatkozás eseményei illethetnek: „Mert az ég csillagai és csillagzatai nem ragyogtatják fényüket, sötét lesz a nap támadásakor, és a hold fényét nem tündökölteti.” (Ézs 13,10; Károli-fordítás) „Reszket előttök a föld, és megrendülnek az egek; a nap és hold elsötétednek, a csillagok is bevonnak fényüket.” (Jóel 2,10, illetve lásd még: Jóel 3,15; Károli-fordítás) „Mindjárt pedig ama napok nyomorúságai után a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik, és a csillagok az égről lehullanak, és az egeknek erősségei megrendülnek.” (Mt 24,29; Károli-fordítás) „De azokban a napokban, azután a nyomorúság után, a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik...” (Mk 13,24; Károli-fordítás) „A negyedik angyal is trombitált, és megvereték a napnak harmadrésze, és a holdnak harmadrésze, és a csillagoknak harmadrésze; hogy meghomályosodjék azoknak harmadrésze, és a nap az ő harmadrészeben ne fénylik, és az éjszaka hasonlóképen.” (Jel 8,12; Károli-fordítás)

■ REZSABEK NÁNDOR

HIRDETÉS

Meghívó

Szeretettel hívjuk minden testvérünket hagyományos egyházkerületi napunkra, amelyet a celldömölki evangélikus templomban (Celldömölk, Ostffy Mihály tér 4.) tartunk február 23-án, szombaton.

PROGRAM • 9.30–10.00: Gyülekezés • 10.00–10.30: Áhítat – *Rostáné Piri Magda* esperes • 10.30–10.45: Köszöntés – *Ittész János* püspök • 10.45–11.45: *Dr. Pecsuk Ottónak*, a Magyar Bibliatársulat főtítkárnak előadása *A Biblia éve 2008 – „Boldog, aki olvassa...”* címmel • 11.45–12.15: A Hajnalszék Evangélikus Óvoda műsora • 12.15–14.00: Ebédészünet (szerény vendéglátást a kerület biztosít) • 14.00–15.00: Az egyházkerületi teológiai pályázat eredményhirdetése, valamint előadások és fórumbeszélgetés a pályázat témájában (*A megénekelte kegyelem – A reformátori örökség a 400 éve született Paul Gerhardt énekszövegeiben*) • 15.00: Záróáhítat – *Rác Dénes* lelkész

Az ebédeltetés megfelelő megszervezése érdekében nyomatékosan kérjük testvéreinket, hogy részvételi szándékukat legkésőbb február 18-ig jelezzék a szokásos módon a győri püspöki hivatalban.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület elnöksége

Apróval az aprókért

2008 tavaszától kikerülnek a forgalomból az egy- és kétforintosok. Vájon meg időben ezektől a pénzürméktől oly módon, hogy egyúttal nemes célt is támogat velük! A Magyarországi Evangélikus Egyház február 24-ig templomokban gyűjti az egy- és kétforintosokat, a befolyt összeget pedig az egyházi gyermek- és óvodai munkára fordítja.

Köszönjük segítségét!

Mozgóképek a képernyőn

A mozgóképek huszadik század egyik olyan jelentős vívmánya, amely átalakította az emberek mindennapjait. A század első felében még a hang nélkül, zongorakísérettel vetített filmek vonzották a tömeget, majd a film hangot kapott, hamarosan pedig színeket is.

A mozgóképek térhódítása a televíziók képernyőjén folytatódott. A családok mindennapjait mára a médiának ez a csatornája befolyásolja leginkább. Még Mert ugyan a legtöbb háztartásban nem csupán ott áll a tv-készülék, de a családi program is sokszor e köré szerveződik, mára egyre nagyobb teret hódít a számítógépeken nézhető videó. Míg a család idősebb tagjait a televízió köti le, a fiatalabbak már az interneten letölthető filmek segítségével ütik el az idejüket.

Kultúránk egyik meghatározó eleme a képi gondolkodás. Ez már jóval a fényképezés, televíziózás előtt kialakult. A közvetített tudást sokkal könnyebben befogadja az ember a képi világon keresztül, mint olvasással – nem tagadva persze az olvasásnak az elmét sokkal inkább fejlesztő hatását. Különbség van a statikus képek és a mozgóképek hatása és befogadása között is, hiszen a mozgóképek a teljes jelenlét, a valós szituáció élményét adja. Mára az emberek nem csupán természetesen fogadják el, de el is várják, hogy mozgóképes információkhoz jussanak.

A mozgóképek – mint már említettem – eleinte a mozikon, később a televízió, videokazettákon, DVD-lejátszókon ke-

resztül jutott el a fogyasztókhoz; mára az interneten is egyre több videóhoz juthat egyre könnyebben hozzá az, akinek lehetősége van rá. Még néhány éve is iluzórikus vágy volt, hogy az internetről tömegével lehessen letölteni, majd a számítógépen lejátszani filmeket – napjainkra a helyzet teljesen megváltozott.

Mint minden, az internet által kínált portékák eléréséhez, itt is a technológia fejlődésére volt szükség. Még évtizedünk elején is keveseknek adatott meg, hogy rendszeresen barangoljanak a virtuális világban, akik pedig ezt megtehetik, azok is betárcsázós internetkapcsolattal, keskeny sávúszélességgel érték el a világhálót. Egy rövid, néhány perces videó letöltéséhez is akár órákra volt szükség. Ha pedig sikerült letölteni vagy valakitől CD lemezen megszerezni egy-egy filmet, akkor szükség volt a megfelelő lejátszó szoftverre, valamint az ezt kiszolgáló úgynevezett kodekekre.

Aztán a sávúszélesség nőtt; ma szinte mindenki széles sávon látogatja a világhálót. Egyre több honlapon adtak közre filmeket úgy, hogy már nem kellett őket lementeni a komputerre, hiszen a web lap kódjai a gépen lévő médialejátszót használták. A filmeket így már a honlapon nézhetjük – persze csak akkor, ha a szükséges kodekek telepítve voltak a gépünkön.

A jelenlegi legkorszerűbb technológiának köszönhetően teljesen mindegy, hogy a honlap szerkesztője milyen fájlformátumban tölti fel a videókat, a por-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

tálon lévő alkalmazás átalakítja flashvideo-formátumra, amelyet a weboldalba beépített flash alapú lejátszó közvetíteni tud. Ezt már szinte mindenki tudja „fogni”, a filmek így minden különösebb erőfeszítés nélkül élvezhetők.

Az internetes videó forradalma egyre több videomegosztó portált hívott életre. Szinte mindenki, aki használja az internetet, találkozott már a YouTube, a Google Video vagy a magyarországi „riválisok”, a Videó vagy az IndaVideo anyagaival. Ezeket már nemcsak a forrásponton érhetjük el, hanem egy kód beillesztésével bármelyik honlapon is megjeleníthetők.

A mozgóképes kultúrát befogadta az internet. Talán nem túlzok, ha azt gondolom, hogy hamarosan ez a közeg lesz a filmek közvetítésének legfontosabb csatornája. Az internet falánk, bekebelezi ezt médiumot is. Sőt a televíziót magát is. Az internet mindent magába olvaszt, mindent úgy talál, hogy mi, fogyasztók a legkönnyebben befogadjuk. Hogy ez már a *Mátrix* előszobája-e, azt még nem tudom.

■ – ERDELYI K –

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

„...aki mást felüdít, maga is felüdülni fog.”

Első ízben rendeztek gyülekezeti farsangot február 9-én Mendén. Az egybegyűltek – kicsik és nagyok egyaránt – jelmezbe bújtak, s pillanatok alatt a Biblia világában találta magát az egyszerű szemlélődő. Az alkalmon „megjelent” Nóé és a Mózes megtaláló egyiptomi herceg: József, Dávid és Góliát többször is; az Újszövetségből a három napkeleti bölcs, a pásztorok, Mária és Kisdédél, Márta és Erzsébet, továbbá – a szőlőjét gondosan művelő szőlősgazdaként – Óvári Péter, a gyülekezet lelkésze (*képiünkön*), aki kis családja közreműködésével bemutatta kertje legjavát: az érett, ízletes szőlőfürtöt. A terített asztalon finomabbnál finomabb farsangi fánkok versenyeztek a jelmezesek kegyeire. A közösségi játékok közben együtt nevetett minden korosztály, és valóban megtapasztalták a salomoni bölcsességet: „...aki mást felüdít, maga is felüdülni fog.” (Péld II,25b)

TÜRINÉ BLATNICZKY ÉVA (Mende)

FOTO: TURI ATTILA

„Az állásfoglalás bizonytalankodó”

Hozzászólás a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériumának nyilatkozatához, mely az *Evangélikus Élet* február 10-i számában jelent meg.

Az ország lakosságát érintő legsúlyosabb törvény bevezetéséről van szó, amely által gyökeresen megváltoznak elsősorban a szegények, az öregek, a betegek gyógyítási lehetőségei és feltételei. Fontos és időszerű volt az evangélikus egyház megszólalása ebben a kérdésben. A nyilatkozat szövege tiszteletre méltó, sokoldalú, de az állásfoglalása bizonytalankodó.

Az utolsó percekben is figyelmeztetni kell a felelősöket, hogy halasszák el a döntést a bizonytalan tartalmú egészségügyi törvényről, mert az beláthatatlan, érthetetlenül siettetett, és nem számol a káros következményekkel.

Csak a széles szakmai konszenzus által kialakított jó törvényt fogadjanak el a magyar lakosság javára. Tisztelettel:

KINCZLER IRÉN (Budapest)

„Határozott állásfoglalást vártunk”

Tisztelt Szerkesztőség!

Sokunkat mélyen elszomorított az *Evangélikus Élet* február 10-ei számában az országos presbitérium nyilatkozata. Ettől a grémiumtól határozott állásfoglalást vártunk, a krisztusi tanítás szerint: „*Hanem legyen a ti beszédedek: Úgy ügy; nem nem; a mi pedig ezen felül vagyon, a gonosztól vagyon.*” (Mt 5,37; Károli-fordítás) Elmélkedni sokféleképpen lehet, de szavazni csak egyféleképpen.

Hittestvéri szeretettel a siklósi evangélikusok nevében:

DR. SIMOR FERENCNÉ

Politikai íráskok ne kerüljenek az újságba

Tisztelt Szerkesztőség!

Nagy kérdés a szerkesztőséghez, hogy a politikai íráskok ne, pláne az egyértelmű kampány ne kerülhessenek be az *EvÉletbe*. A politikuskok hatalmi harca ez az egészségügyi reform mögé bújva; lelkeszeink beálltak a harcba, a gyűlöletet és nem a szeretetet ajánlván. Még egyszer kérem, hogy maradjon az egyházi újság feladata összefogni Jézus nevében minket.

A Jóisten legyen minden percünkben velünk.

HILOCZKI ANDRÁS (Budapest)

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett leveleket rövidített és szerkesztett formában közölje.

Meghívó a finnugor lelkészkonferenciára

Kedves Lelkész Testvérem! A négyévente megrendezett finnugor lelkészkonferenciák következő alkalmát a Magyarországi Evangélikus Egyház szervezi. A *hit anyanyelve* címmel június 10. és 15. között Révfülöpon.

Szeretettel hívjuk a finn testvéregyházi kapcsolatot ápoló gyülekezetek lelkészeit. Elsősorban azon gyülekezetek lelkészeit várjuk, amelyeknek a testvérgyülekezetek képviselteti magát a találkozó. (A konferencia közös része Révfülöpon június 14-e, szombat reggel tart majd, utána a külföldi résztvevő-

ket hazautazásukig a gyülekezetek látják vendégül!) A magyarországi lelkészek közül mintegy tizenöt főt várunk a konferenciára.

Jelentkezni február 29-ig írásban lehet a Magyarországi Evangélikus Egyház Ökumenikus és Kültügyi Osztályán (1085 Budapest, Üllői út 24.), a klara.tarr@lutheran.hu vagy az edit.schulek@lutheran.hu e-mail címen, illetve az 1/266-5532-es faxszámon. További információk a <http://www.lutheran.hu/> honlapon, az *Események* menüpont alatt találhatók.

■ CSELOVSKYKÉ TARR KLÁRA

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Gesztenyes alagút

Hozzávalók a tésztahoz: 30 dkg darált háztartási keksz, 2 teáskanál kakaópor, márkényi gesztenyemassza, frissen őrölt kávé. A töltelékhez: 25 dkg Rama margarin, két teáskanál gesztenyepüré, rum.

Elkészítés: a tészta hozzávalóit összekeverjük; annyi frissen őrölt kávé adjunk hozzá, hogy könnyen formázható legyen. Az így kapott tésztát fólián kinyújtjuk és a fóliával együtt az őzgerincformába igazgatjuk. Egy keveset te-

gyünk félre a masszából, hogy a sütemény tetejére is maradjon belőle!

A töltelék elkészítéséhez a margarint habosra keverjük a gesztenyepürével, majd ízlés szerinti mennyiségben rumot adunk hozzá. Belemérjük az őzgerincformába, rásimítjuk a maradék tésztát, és az egészet hűtőszekrénybe tesszük, hogy jól lehűljön. Tetszés szerint csokoládébevonóval fedhetjük be a végén.

FOTO: NAGY BENCE

HIRDETÉS

Mevisz ifjúsági tábor

A Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) egész évben szeretettel vár 2006-ban teljesen felújított kemesmihályfai táborhelyére gyülekezeti ifjúsági és gyermekcsoportokat, iskolai osztályokat és egyéb szervezésű ifjúsági és gyermekcsoportokat.

Táborhelyünkön összesen 30 fő számára 5 szobában (6+8, 10+4, 2 ágyas) kínálunk szállást. Az egykori parókiaiból kibővített és átalakított táborhely egy csendes kis kemesmihályfaluban található Celldömölk-től 5 kilométerre. A háznak hatalmas zöld kertje, nagy közösségi terme, a HACCP előírásainak is megfelelő melegételkészítő konyhája és központi fűtése van. A csoportok számára meleg étel egy celldömölki vendéglőből kiszállítva biztosítható, a hidegételkészítéshez az élelmiszer helyben előkészíthető. A közeli és távolabbi környék számos, többféle igénynek is megfelelő programlehetőséget kínál.

Részletesebb információ a <http://www.mevisz.hu/kemesmihalyfa/> címen található. További információ és szállásfoglalás Koltai Péternél (20/770-3579; mihalyfa@mevisz.hu).

HIRDETÉS

Szentföldi utakra – végleges időpontokkal

Folytatja a tizennyolc éve zökkenőmentesen megvalósított zarándokutak szervezését, bibliai helyek fölkeresését az Ökumenikus Tanulmányi Központ (ÖTK). Ezek az utak lehetővé teszik, hogy a rajtuk részt vevők közvetlen és személyes tapasztalatokat szerezzenek a bibliai helyszíneken – 2008-ban, a Biblia évében is, amikor minden magyar keresztény felekezet fokozottan figyel a Szentíráásra.

2008-ban két látogatást szervezünk Izraelbe. Az első május 15. és 22. között (8 nap/7 éjszaka) „Jézus nyomában” jár majd Galileában (Názáret, Kapernaum, Kána, boldogmondások hegye), Júdeában (Jeruzsálem, Betlehem, Holt-tenger), de a Földközi-tenger partján is (Cezárea, Akkó, Joppe). Az út ára félpanzióval 245 000 Ft, amely minden költséget tartalmaz.

A második – egyiptomi és jordániai szent helyekkel bővített – út október 23. és november 2. között lesz. Ára az alakuló körülményektől függően később válik ismertté.

Mindkét út előkészületeiről részletes tájékoztatást ad az ÖTK (1114 Budapest, Bocskai út 15.; tel./fax: 1/466-4790) vagy Gimesi Zsuzsa szervező lelkész (70/508-7624).

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az *Evangélikus Életet*

- egy hónapra: 865 forintért fél évre: 5170 forintért
 három hónapra: 2585 forintért egy évre: 10340 forintért

Név:

Cím:

A fenti előfizetési díjak beföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldje vissza az alábbi címre:

Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.

(A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)

A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse Vitális Juditot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

A Csilaghegyi Evangélikus Egyház-köztség szeretettel hívja az érdeklődőket békásmegyéri templomába a február 17-én, vasárnap tartandó összejövetelére. 10 órakor az istentiszteleten Donáth László prédikál. Délben közös ebédre várjuk vendégeinket. 14 órakor Zsoltár két hangra – Bűnvallás Dávidtól Szentci Molnár Alhertig címmel Bódiss Tamás előadását hallgatjuk meg a panaszsoltárokról. Az előadást követő koncert műsora: Dvorák: Biblické píše – Bibliai dalok op. 99 mezzoszopránra és orgonára. Közreműködnek: Rajk Judit énekművész és Bódiss Tamás orgonaművész, a Liszt Ferenc Zenetudományi Egyetem Egyházzenei Tanzenekének oktatói. 16 órakor a napot vecsernye zárja. Kontraszty László festőművész templomtárlata március 16-ig látogatható.

A Deák téri orgonazenés áhítatok sorozat keretében A késő romantika nagy mesterei címmel február 24-én 18 órakor Kovács Róbert bécsi orgonaművész játszik. Műsorán Siegfried Karg-Elert és Franz Schmidt művei szerepelnek.

HALÁLOZÁS

Január 31-én Teremtője hazaszóltotta dr. Okolicsányi Pál ügyvédet, aki a budapest-józsefvárosi gyülekezetnek 1960 óta presbitere, évtizedek óta felügyelője és jogtanácsosa volt, de szaktudásával szolgálta egyházát az első zsinaton és a Déli Egyházkerületben is mint kerületi presbiter. Hamvait február 21-én 9.45-kor helyezük nyugalomra a Budapest-Farkasréti temetőben.

Baloldal az egyházban – egyház a baloldalon címmel dr. Csepregi András teológussal, evangélikus lelkésszel, főiskolai docenssel, az Oktatási és Kulturális Minisztérium Egyházi Kapcsolatok Titkárságának vezetőjével beszélgetünk a ferencvárosi evangélikus közéleti klubban. Időpont: február 24., vasárnap, 17 óra. Helyszín: IX., Haller u. 19–21., a Nagyvárad tértől 5 percre. A minden hónap utolsó vasárnapján összejövő közéleti klub célja közérdekű társadalmi kérdések építő szándékú megvitatása. További információ és a klubba történő regisztráció a ferencvárosi gyülekezet honlapján (<http://ferencvaros.evangelikus.hu/>). Az alkalomra minden érdeklődőt szeretettel várunk.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ÖRBOTTYÁNBAN GOMBOS MIKLÓS aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.
Levél cím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 121.
Tel.: 28/360-170; mobil: 30/948-9575.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu; gombosmi@invitel.hu.

APRÓHIRDETÉS

Építőiparban jártas, nagy gyakorlattal rendelkező, agilis villamosmérnököt keresünk budapesti munkavégzésre. T.: 30/928-1733.

Építőipari villanszerelésben jártas, nagy gyakorlattal rendelkező villanszerelőket, villanszerelő brigádöt áprilistól folyamatosan budapesti munkára felvesszünk. T.: 30/928-1733.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Ha egyesek hitlenné váltak, vajon az ő hitlenségük megszünteti-e Isten hűségét? Szó sincs róla! Róm 3,3b–4a (Jer 18,14b–15a; Mk 12,1–12; Róm 5,1–5/6–11; Zsolt 123) Közmondásos a „kutyahűség”. Az emberi hűség már kevésbé. De Isten hűsége mindenképp fölött való. Még ha hitlenné váltál is őhozzá, ő, amit ígért, megtartja. Melletted marad, ki van nyújtva a keze tefeléd. Hozzá fordulhatsz, és megragadhatod a mentő, felsegítő, biztosságot adó kezét. Megrendítő ez az isteni szeretet. S ha megtapasztaltad ezt, te is tudsz majd mellette állni az ezt nem igénylő, de szükséghelyzetben levő embernek.

Hétfő

Tollaival betakar téged, szármayai alatt oltalmat találsz. Zsolt 91,4 (Mk 5,36; Jer 26,1–3,7–16.24; Mk 12,28–34) A tanyán szörnyű tűz pusztított. A gazda szomorúan nézte, ahogy szinte minden leégett, az állatai is elpusztultak. Az udvar közepén ott látott egy szén-éget kötöst. Keserűen arébb billentette a lába hegyével, és ebben a pillanatban vagy húsz kicsibe futott ki alóla... Jöjj Jézushoz, ő élete árán is megoltalmaz. Csodálatos szeretet. Él sz meg, vagy él sz már?

Kedd

A mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk minden mértéket meghaladó nagy, örök dicsőséget szerez nekünk. 2Kor 4,17 (Ézs 30,26; Jób 2,1–10; Mk 12,35–40) „Lájtós” szenvedés? Igen, az Úrban bizva és öbélre kapaszkodva. Mert nem egyedül viseled, mert ő megért, és mert a cél, az örök dicsőség fénye elhalványítja a jelen szenvedését. És pillanatnyi ez a szenvedés ahhoz a sok jóhoz mérve, amelyet napról napra kapsz, amit Istenedől. Pillanatnyi, ha hitben az örökkévalóságához méred. Isten órája másképp jár. Vele a rossz ideje rövidebb, a jó pedig örökké tart. Ugye, már el tudod viselni, ami a jelen pillanatban nehezebb?

Szerda

Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. Jn 1,1.3 (Ézs 48,13; 2Móz 17,1–7; Mk 12,41–44) Jézussal kezdődött a világ története, aki az Ige. „Minden általa és órá nézve teremtett.” Isten először a Megváltót adta, majd órá nézve megteremtette a megváltásra szoruló embert. A világra azt mondta, hogy legyen – és lett. Majd kétezer évvel mai korunk előtt is Jézussal kezdődött a világ új történelme. Jézus azt mondta, hogy „megbocsátattak a bűneid” – és lehullt az emberről a teher. Azt mondta, hogy „csend legyen” – és elült a vihar. Azt mondta, hogy „gyógyulj meg” – és meggyógyult a beteg ember. Ma is szól, ma is Ige ő. És ha hittel fogadod, a te életedben is megvalósul, valósággá lesz Isten szava, jóakarata.

Csütörtök

Énekeljétek az Úrnak, áldjátok nevét, hirdessétek szabadítását mindennap! Zsolt 96,2 (Kol 3,16; 1Jn 1,8–2,2/3–6; Mk 13,1–13) Az éneknek van dallama, ritmusa és szövege. Nyilván a tartalom a legfontosabb. Ezt kell minél szebben és művészibben elénekelni. De ha jó a tartalom, az Úr szabadításáról beszél, akkor ne habozz az egyszerűbb éneket is elénekelni. Az is áldást visz az életkebe. Csak szívből énekelj, és az Úrnak. Ne röstellj, hogy nem vagy nagy művész. Énekelj.

Péntek

Jézus mondja: „Higgyétek, hogy mindazt, amiért imádkoztok, és amit kértetek, megkapjátok, és meg is adatik nektek.” Mk 11,24 (Zsolt 19,15; Lk 9,43b–48; Mk 13,14–23) Ne feledd, hogy a négy fal közt is, ha összerezted a kezéd, ott van Isten, és hall téged. Nem a négy falnak beszélsz. Nem „falra hányt borsó”, amit mondasz. Imádkozz teljes bizalommal. És ő megadja, ami a javadra van.

Szombat

Ne ítéljétek látszat szerint, hanem hozzatok igazságos ítéletet. Jn 7,24 (Jer 5,3a; Gal 2,16–21; Mk 13,24–37) Megítéled a másik embert, hogy mit mond és mit tesz – pedig nem tudod, mi van a szívében, mennyi baja van, és mennyi terhet hordoz. Csak a felszín látod. Isten a jó felszín mögött látja a sok rosszat, de a rossz felszín mögött, a szív mélyén látja azt is, ha a jó akarja valaki. Ha Jézus már megítélt téged bármelyik értelemben a kettő közül, akkor tudsz majd te is jó ítéletet hozni. És soha, de soha nem ítélkezni.

■ SZÉLL BULCSÚ

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból február 17-étől február 24-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
8.25 / Duna II. Autonomia Elfeledett tájakon 24/6. rész: Az Őrség (magyar ismeretterjesztő magazin, 1999) (32')	9.25 / Duna Tv Aacheni kincs (magyar ismeretterjesztő film, 1997) (33')	7.25 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')	5.20 / mtv és m2 Hajnali gondolatok. A mai adásban Bence Imre evangélikus lelkészt hallhatjuk.
8.30 / Civil rádió Evangélikus felőre az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében	11.10 / tv2 Xanadu (amerikai zenés film, 1980) (92')	8.15 / Duna Tv Különös házasság (magyar tévéfilmsorozat, 1984) 4/1. rész (88')	11.05 / tv2 Szép remények (amerikai-angol minisorozat, 1989) 3/1. rész (100')
10.00 / mtv Evangélikus magazin Az adásban egyebek mellett a penci ökumenikus bibliatalkozóról láthatunk képes beszámolót. (ism.: m2, 12.55) (26')	11.45 / mtv A sokszínű vallás (15')	12.00 / MR4 Déli harangzó a tótkomlói evangélikus templomból	13.06 / Bartók rádió Magyarok nagyasszonya Nemzetközi egyházzenei fesztivál 2007, 2. rész (49')
11.30 / mtv Környezetvédelem a Bibliában (30')	13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház felőrája	13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház felőrája	13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bízunk eleitől fogva...” A református egyház felőrája
12.15 / Duna Tv Élő egyház (26')	13.35 / Bartók rádió Magyarok nagyasszonya Nemzetközi egyházzenei fesztivál 2007, 1. rész (22')	15.00 / Hallmark Érted, értem, értünk (amerikai játékfilm) (90')	14.00 / HBO Lelki vándorúton (hongkongi-kínai-japán filmdráma, 2005) (107')
19.00 / Duna Tv Az angyalok útja (olasz játékfilm, 2000) (118')	19.35 / Bartók rádió A Westminster-katedrális kórusa énekel (30')	19.20 / Duna Tv Apa – Egy hit naplója (magyar játékfilm, 1966) (86')	14.50 / Duna Tv Elboronálva (magyar dokumentumfilm, 2006) (22')
	21.00 / PAX Vámos Miklós Bódiss Krisztával beszélget (74')	20.05 / PAX (premier) Mit ér az ember, ha fotográfus? Díner Tamás (39')	

CSÜTÖRTÖK

6.30 / ATV
„Nem csak kenyérről él...” Isó Dorottya evangélikus lelkész: A kereszt útja (Mt 16,21) (10')

7.25 / Duna Tv
Élő egyház (ism.) (26')

8.20 / Duna Tv
Különös házasság
(magyar tévéfilmsorozat, 1984) 4/2. rész (74')

14.05 / Kossuth rádió
Arcvonalok. Schäffer Erzsébet újságíró (30')

14.15 / Duna Tv
Együtt határoknélkül
Szent Imre millenniumi emléktúra (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2008) 3/1. rész (26')

15.20 / m2
Komorok (magyar dokumentumfilm, 2005) (28')

PÉNTEK

13.04 / Kossuth rádió
Rádiószínház
Nyugatosok
A boldog ember
Részlet Móricz Zsigmond könyvéből (21')

13.30 / Kossuth rádió
Az Úr közel!
A baptista egyház felőrája

14.50 / m2
A titokzatos inkvizíció
(német dokumentumfilm-sorozat, 2003) 3/2. rész (55')

20.05 / PAX (premier)
Mit ér az ember, ha politológus?
Ifj. Szalma Botond (30')

20.25 / Duna II. Autonomia
Torino 2004
A halotti lepel és városa
napjainkban (magyar dokumentumfilm, 2004) (31')

SZOMBAT

7.30 / Rádió C (FM 88,8)
Evangélikus felőre az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében

12.15 / Duna Tv
Isten kezében (26')

17.00 / PAX
Fejezetek a magyar kereszténység történetéből. Zarándokút, pálosok, reformáció (78')

19.30 / Bartók rádió
Bízet: Carmen
(négyfelvonásos opera)

20.04 / Kossuth rádió
Rádiószínház
A Gyurkovics leányok
Herczeg Ferenc színművének rádióváltozata
(vígjáték két részben) (110')

20.05 / Duna Tv
Hiúság vására (amerikai-angol játékfilm, 2004) (137')

VASÁRNAP

9.55 / mtv
Református magazin (26')

10.04 / Kossuth rádió
Metodista istentisztelet közvetítése
Budapestről, a Felső erdősi metodista gyülekezetből

Igét hirdet Hajduné Csernák Erzsébet lelkész. (56')

11.00 / mtv
Kérdések a Bibliában (30')

11.30 / mtv
Köszikla – Siketek Keresztény Gyülekezete (30')

12.00 / Duna II. Autonomia
A kereszt előtt
Orosz Péter titkos püspök vértanúhalála (magyar vallási műsor, 2004) (52')

15.05 / Bartók rádió
Beszélések az egyházzenei Paul Gerhardt koráljai (55')

HIRDETÉS

A Magyar Cserkészszövetség ICHTHÜSZ közössége február 22. és 24. között tartja évi rendes közgyűlését Balatonfüreden, a Siloám Missziói Otthonban (Honvéd u. 6., tel.: 87/481-262). Szeretettel várunk minden cserkészt vagy cserkész vezetőt a hétvége első felében hivatalos teendőinket végeztük el: programjövőhatóság, a tisztújítás előkészítése. Szombat ebédől cserkészfórumra, túrara, képzésre kerül sor. Jelentkezni február 15-ig lehet Nagy Lászlónál (2200 Monor, Petőfi S. u. 29.; tel.: 20/954-9536; e-mail: nagylaci@monor.net.hu).

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft.
3300 Eger, Vincellérskola u. 3.
Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa
(zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitalis Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (károly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sando.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2585 Ft, fél évre 5170 Ft, egy évre 10340 Ft, szomszédos országba egy évre 35 100 Ft (137,5 euró), egyéb külföldi országba egy évre 41 000 Ft (161 euró).

Rovatvezetők: Hafenschér Károly (ifj.) – Ige-hirdető (karoly.hafensch@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejéig törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

